

Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt

En evaluering

Elise Wedde og Trude Thorbjørnsrud

**Sceneweb og
Danseinformasjonens
historieprosjekt**

En evaluering

ELISE WEDDE OG TRUDE THORBJØRNSRUD

Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt

En evaluering

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Copyright © 2015 by Norsk kulturråd / Arts Council Norway
All Rights Reserved
Utgitt av Kulturrådet i kommisjon hos Fagbokforlaget

ISBN: 978-82-7081-171-7

Grafisk produksjon: John Grieg AS, Bergen
Omslagsdesign ved forlaget

Sideombrekking: Laboremus Oslo AS

Forsidebilde: John K. Raustein, detalj fra *Herbarium*, 1998–2011, broderte tekstiler og tre.
© John K. Raustein/BONO 2015
Foto: John K. Raustein

Spørsmål om denne boken kan rettes til:
Fagbokforlaget
Kanalveien 51
5068 Bergen
Tlf.: 55 38 88 00 Faks: 55 38 88 01
E-post: fagbokforlaget@fagbokforlaget.no
www.fagbokforlaget.no

Materialet er vernet etter åndsverkloven. Uten uttrykkelig samtykke er eksemplarframstilling bare tillatt når det er hjemlet i lov eller avtale med Kopinor.

For mer informasjon om Kulturrådet og Kulturrådets utgivelser:
www.kulturradet.no

Kulturrådet
Postboks 8052 Dep
0031 Oslo
Tlf.: +47 21 04 58 00
E-post: post@kulturrad.no

Kulturrådets utgivelser omfatter forsknings- og utredningsarbeider med relevans for Kulturrådet, for norsk kulturliv og for forskere på kulturfeltet. De vurderinger og konklusjoner som kommer til uttrykk i utgivelsene står for den enkelte forfatters regning og avspeiler ikke nødvendigvis Kulturrådets oppfatninger.

Redaktør: Marianne Berger Marjanovic

Forord

Proba samfunnsanalyse har på oppdrag fra Kulturrådet evaluert dokumentasjonsprosjektene Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt.

Vi takker respondentene av spørreundersøkelsen og informantene som har stilt opp til intervju. En spesiell takk til Danse- og teatersentrum

og Danseinformasjonen som velvillig har bidratt med store deler av informasjonsgrunnlaget for evalueringen.

Prosjektet er gjennomført av Elise Wedde (prosjektleder), Trude Thorbjørnsrud og Audun Gleinsvik (kvalitetssikrer).

Oslo 5. desember 2014

Elise Wedde
prosjektleder

Innhold

5	FORORD
9	SAMMENDRAG OG KONKLUSJONER
13	KAPITTEL 1 BAKGRUNN
16	KAPITTEL 2 METODISK TILNÆRMING
18	KAPITTEL 3 SCENEWEB
35	KAPITTEL 4 DANSEINFORMASJONENS HISTORIEPROSJEKT
48	REFERANSELISTE

FIGURER

19	Figur 3-1 Fremstilling av sceneweb.no
27	Figur 3-2 Antall objekter registrert i Sceneweb, 2010–2014.
30	Figur 3-3 Antall besøk på sceneweb.no
30	Figur 3-4 Brukerevalueringer.

TABELLER

20	Tabell 3-1: Sceneweb, inntekter i perioden 2008–2013.
21	Tabell 3-2: Viktige hendelser i fremdriften av prosjektet Sceneweb.
27	Tabell 3-3: Oversikt over innregistreringer gjort av innleide frilansere.
37	Tabell 4-1: Danseinformasjonens historieprosjekt, inntekter i perioden 2007–2011.
39	Tabell 4-2: Viktige hendelser i fremdriften av Danseinformasjonens historieprosjekt.

Sammendrag og konklusjoner

Resymé

Proba samfunnsanalyse har på oppdrag fra Kulturrådet evaluert dokumentasjonsprosjektene Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt. Vi finner at de to prosjektene på hver sin måte har lyktes både i å samle og frembringe ny kunnskap om norsk scenekunst. Prosjektene viser at det er vanskelig for små virksomheter utenfor arkivinstitutionene å få tilstrekkelige ressurser til å drive dokumentasjonsarbeid. Erfaringene viser også at slike prosjekter har behov for forankring i en arkivinstitution.

Bakgrunn

På oppdrag for Kulturrådet har vi evaluert de to dokumentasjonsprosjektene Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt. Prosjektene har i perioden 2008–2011 fått støtte fra Norsk kulturfond. Sceneweb har mottatt 2 200 000 kroner, og Danseinformasjonens historieprosjekt har mottatt 950 000 kroner gjennom Kulturrådet. Støtten er gitt på bakgrunn av et politisk mål om å øke kunnskapen om norsk scenekunst.

Problemstillinger og metode

Evalueringen har hatt følgende problemstillinger:

- I hvilken grad og i hvilket omfang har prosjektene lyktes i å frembringe ny kunnskap om scenekunst i Norge? Hvilke resultater er oppnådd i de to prosjektene?
- Hvordan er dokumentasjonsmaterialet blitt samlet inn, organisert og gjort tilgjengelig? Hvilke faglige og metodiske utfordringer har prosjektene erfart?
- På hvilke måter er kunstfaglig og arkivfaglig kompetanse brakt inn i arbeidet med dokumentasjon og formidling?
- I hvilken grad har prosjektene samarbeidet om valg og utvikling av databaseløsninger,

faglig innhold og formidling, og i hvilken grad er de valgte løsningene hensiktsmessige med tanke på å levere innhold til eksempelvis Arkivportalen eller Europeana?

- I hvilken grad og på hvilke måter er nettportalene tatt i bruk av ulike brukergrupper, og i hvilken grad dekker de brukernes behov?

Evalueringen skulle også gi en vurdering av om prosjektenes organisering og finansiering er hensiktsmessig med tanke på å sikre samordning og langsiktighet i dokumentasjon og formidling av scenekunst i Norge.

I evalueringen har vi vurdert Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt adskilt. Vi har lagt mer vekt på å vurdere erfarings- og læringsaspektene ved prosjektene enn på å vurdere måloppnåelse i streng forstand.

Evalueringen er basert på en dokumentgjennomgang, kvalitative intervjuer med aktører som har vært involvert i prosjektene, og med brukere av prosjektene. Vi har også gjennomført en mindre, kvantitativ spørreundersøkelse blant brukere av Sceneweb.

Konklusjoner

Mål og resultater

Sceneweb

Danse og teatersentrum (DTS) har utviklet en scenekunstdatabase for å kunne gjøre innsamlet dokumentasjon av norsk scenekunst tilgjengelig på nettportalen sceneweb.no. Det finnes ingen andre tilsvarende databaser som presenterer dokumentasjon av scenekunst på tvers av institusjoner i Norge, noe som gjør Sceneweb unik. Med oppbygning som relasjonsdatabase og med godt utviklede metadata fremstår databasen som en god løsning for registrering og tilgjengeliggjøring for dokumentasjon av scenekunst. Prosjek-

tet har bidratt både til å samle og fremskaffe ny kunnskap om norsk scenekunst.

For å gjøre Sceneweb mest mulig aktuell som kilde for informasjonsinnhenting har DTS besluttet å innlemme dokumentasjon fra hele scenekunstheltet. Denne ambisjonen har skapt høye forventninger til informasjonsmengden i databasen, noe Sceneweb så langt ikke kan oppfylle. Gitt at tjenesten på langt nær har fullført sitt prosjekt, vil den høye ambisjonen kunne ses som en svakhet ved prosjektet i overskuelig fremtid. Et bredt nedslagsfelt kan likevel bli prosjektets styrke etter hvert som databasen fylles med innhold.

DTS har jobbet aktivt mot bransjen, noe som har resultert i avtaler med en rekke institusjoner, grupper og enkeltpersoner. Avtalene har gitt DTS tilgang på materiale som dokumenterer norsk scenekunst. Til tross for bred støtte i bransjen tilsier erfaringene likevel at det ikke er realistisk å basere prosjektets videre utvikling på bidrag fra bransjen. Institusjonene vil verken bruke egne personalressurser på å registrere data inn i databasen eller bidra med egne midler til dette arbeidet.

Det har lyktes DTS å etablere et viktig strategisk samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Gjennom dette vil DTS få tilgang til materiale fra institusjoner de tidligere ikke har fått til et samarbeid med. På denne måten får de dermed tilgang til materiale de ellers kanskje ikke ville fått. På generell basis bidrar samarbeidet også med å gi økt legitimitet til prosjektet, noe vi tror vil kunne gi flere positive ringvirkninger i det videre arbeidet.

Danseinformasjonens historieprosjekt

Danseinformasjonens historieprosjekt hadde som mål å dokumentere scenedansens utvikling innenfor det frie scenekunstheltet i Norge i perioden 1960–1994. Det skulle bygges opp en samling bestående av skriftlige, muntlige og visuelle kilder. Intervjuer med aktører innen dansekheltet var en viktig del av innsamlingen.

Gjennom historieprosjektet har Danseinformasjonen lyktes i å dokumentere det frie feltet innen dansekheltet på en måte som ikke er gjort tidligere. Det innsamlede materialet består av skriftlige dokumenter som arbeidsnotater, fotografier, avisutklipp, programmer, plakater, lydmateriale som kassetter og audiovisuelt materiale i form av video og film. Det innsamlede materialet gir nye muligheter for forskning og kunnskapsproduksjon. Dansekheltet etterlater seg lite skriftlig dokumentasjon; å ha intervjuer med tidligere dansekheltet har derfor gitt et viktig bidrag til norsk dansehistorie. I dansehistorieprosjektet ble

det lagt vekt på å utforme et digitalt arkiv basert på nasjonale standarder for arkivsystem. Danseinformasjonen har arbeidet med å videreutvikle egen databaseløsning slik at det aktive dokumentasjonsarbeidet Danseinformasjonen gjør, kombineres med arkivbevaring. På sikt vil innholdet kunne leveres til Arkivportalen.

Prosjektet omfatter materiale som er godt kartlagt og registrert, men Danseinformasjonen har ikke hatt tilstrekkelige midler til å ferdigstille prosjektet slik det var planlagt. Det gjenstår noe arbeid for å ferdigstille databaseløsningen slik at den får et brukergrensesnitt som gjør det innsamlede materialet søkbart. Mye av det innsamlede materialet er heller ikke ordnet, katalogisert eller digitalisert. Når dette implementeres, vil brukere kunne søke i alt materiale i en kunstners skapende virksomhet. Frem til i dag har brukere av arkivet måttet møte i Danseinformasjonens lokaler.¹ Materialet er brukt av noen studenter, forskere, journalister og dansekheltet, men bruken har så langt vært begrenset. Det har til dels hatt sammenheng med begrenset tilgjengelighet til materialet. Det er dessuten behov for ytterligere formidling om arkivet, og hvordan samlingen kan brukes.

Danseinformasjonen har foreløpig ikke inngått en avtale med en arkivinstitusjon om å overta ansvaret for materialet. Om dette bør være Nasjonalbiblioteket eller Riksarkivet, er ikke tatt endelig stilling til.

Utfordringer

Erfaringene viser at arbeidet med prosjektene har krevd kompetanse på svært mange områder. I tillegg til teaterfaglig/dansefaglig og historisk kompetanse har det vært behov for juridisk, arkivfaglig/bibliotekfaglig, datateknisk, kommunikasjonsfaglig og intervjukompetanse.

DTS har hatt utfordringer med å få bransjen til å bidra aktivt til utviklingen av Sceneweb. Dette har gjort det mer krevende å få tilgang til institusjonenes dokumentasjon enn de hadde forventet. Samarbeidet med Nasjonalbiblioteket vil være et bidrag til at dette blir enklere i tiden fremover.

Etter at perioden med støtte fra Kulturrådet var over, har DTS opplevd den økonomiske situasjonen som prekær, og det har ikke lyktes dem å finne samarbeidspartnere som har kunnet sikre prosjektets økonomiske fremtid. Den

¹ I desember 2014 la danseinformasjonen ut en rekke av de innsamlede videointervjuene på danseinformasjonens nettsider.

finansielle situasjonen prosjektet har i dag, er ikke forenlig med å utvikle prosjektet i den retningen de ønsker.

For historieprosjektet førte de økonomiske begrensningene til at det måtte gjøres et valg mellom å utvikle arkivfaglig verktøy eller å få gjennomført intervjuer. Den arkivfaglige kompetansen i prosjektet har vært begrenset. Vårt inntrykk er at manglende arkivfaglig kompetanse i kombinasjon med manglende økonomiske ressurser til å bruke ekstern datateknisk kompetanse har vært en medvirkende årsak til at prosjektet ikke er fullført. Det er naturlig å tenke seg at et mer omfattende samarbeid med en arkivinstitusjon som kunne bidra med arkivfaglig kompetanse, kunne løst noe av denne problematikken.

Prosjektene viser at det er vanskelig for små virksomheter utenfor arkivinstitusjonene å få tilstrekkelige ressurser til å drive dokumentasjonsarbeid. Danseinformasjonen har ikke fått tilstrekkelige midler til å ferdigstille prosjektet. Sceneweb har ikke funnet en måte å sikre det finansielle grunnlaget til å utvikle databasen videre i henhold til sine målsettinger.

Sammenligning av prosjektene

Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt har hatt noen sammenfallende målsettinger, men tilnærming, ambisjoner, ressurser og bruk av kompetanse i prosjektene har vært noe ulik, og i løpet av prosjektperioden har prosjektene utviklet seg i ulike retninger.

Scenewebs mål har vært å samle dokumentasjon om hele scenekunstheltet, mens Danseinformasjonens historieprosjekt har hatt som mål å dokumentere en avgrenset periode i norsk dansehistorie. Dansehitorieprosjektet må ses i lys av at Danseinformasjonen arbeider for at dans skal bli vurdert som et eget fag, en selvstendig kunstart, ikke bare som en sjanger i scenekunstheltet.

Målgruppen for dansehitorieprosjektet har særlig vært forskere, journalister og dansekunstnere som ønsker mer kunnskap om dansens historie. DTS' opprinnelige antakelser om hvem som vil kunne være målgruppene for Sceneweb, innbefatter forskere, journalister, scenekunstnere, myndighetene, publikum, m.m., men det har vist seg at det først og fremst er publikum og personer i bransjen som benytter tjenesten. I motsetning til Danseinformasjonens historieprosjekt anses ikke Sceneweb, slik tjenesten fremstår i dag, å imøtekomme forskningsbehov.

Ettersom det finnes mye mer eksisterende arkivmateriale på teatersiden enn på dans, har

Scenewebs virksomhet i større grad handlet om å koordinere/samle inn eksisterende arkiver, mens dansehitorieprosjektet i større grad har prioritert å samle inn materiale fra individer og produsere arkivmateriale i form av intervjuer.

Sceneweb har opprettet en database oppbygd etter prinsippene i FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records). FRBR er en modell som er utviklet for gjenfinning og tilgang i digitale bibliotekataloger og databaser. DTS har innhentet materiale fra ulike kilder, slik som andre databaser, arkiver og samlinger, og utviklet metadata på basis av dette. Historieprosjektet har bygget opp et digitalt arkiv basert på en arkivfaglig tilnærming, og har lagt opp til å følge de retningslinjer som gjelder for arkivdanning. Den dansehitoriske databasen inngår i en felles base med Danseinformasjonens forestillingsbase.

I oppstartsfasen var det flere møter mellom Sceneweb og Danseinformasjonen der mulige samarbeidsmåter ble vurdert, herunder å ha en felles databaseløsning. Samordningen av prosjektene har imidlertid begrenset seg til å hindre dobbeltregistrering av informasjon og å sikre at databasene teknisk sett er kompatible.

Veien videre

Både dansehitorieprosjektet og Sceneweb har behov for tilføring av midler for å kunne utvikle og drifte prosjektene slik de var planlagt, videre.

Med mål om å dokumentere hele scenekunstheltet, både historisk og dagsaktuelt, vil ikke arbeidet med Sceneweb ha noen naturlig avslutning, men vil kunne pågå i uoverskuelig tid fremover. Slik sett er det behov for en langsiktig løsning for videre drift.

Begge prosjektene har behov for en forankring i en etablert arkivinstitusjon. For Danseinformasjonens vedkommende er det viktig å få på plass et samarbeid med enten Nasjonalbiblioteket eller Riksarkivet. Samarbeidet med en depotinstitusjon bør innebære at institusjonen i tillegg til å oppbevare det fysiske arkivet samt sikkerhetskopier av det digitaliserte materialet kan yte arkivfaglig bistand til Danseinformasjonen. Depotinstitusjonen bør kunne bidra med publisering og tilgjengeliggjøring av Danseinformasjonens arkiver. Danseinformasjonen ønsker selv å ha ansvaret frem til materialet er digitalisert, ettersom Danseinformasjonen skal bruke det i sin formidlingsvirksomhet.

Sceneweb har allerede inngått et viktig strategisk samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Samarbeidet innebærer likevel foreløpig ikke noen deling av ansvaret for databasen. Sceneweb ville

vært tjent med en forankring i en arkivinstusjon, blant annet for å få en bedre løsning på lagring av databasen. Dette ville Nasjonalbiblioteket hatt gode muligheter for å kunne ivareta. En forankring i Nasjonalbiblioteket ville også gitt prosjektet en økt legitimitet, noe som kunne bidratt til at arbeidet med å få tilgang til dokumentasjon kunne blitt enklere.

Det er likevel viktig at danse- og teaterinstitusjonene fortsetter å ha en aktiv rolle i dokumentasjonsarbeidet. Institusjonene har en nærhet, et engasjement og kjennskap til feltet som er nødvendig for å lykkes med å dokumentere scenekunstheltet. Kontaktflaten mot bransjen sikrer den forankringen og oppslutningen som er nødvendig for å sikre en god fremdrift.

Videre samarbeid mellom prosjektene

En åpenbar gevinst – som samtidig er utfordrende – er at en felles dataløsning ville gitt felles autoritetslister for personer/scenekunstnere, kompanier og spillesteder/scener. Datamodellene deler mange fellestrekk, og dersom prosjektene i utgangspunktet hadde etablert en felles databaseløsning, kunne dette vært hensiktsmessig. Med tanke på tidsperspektiv, ressursbruk og kostnader er vi usikre på om det er hensiktsmessig å etablere en felles database for Sceneweb og Danseinformasjonen i dag. For å kartlegge potensialet for en eventuell felles løsning er det nødvendig å sammenligne datamodellene i detalj, noe som ligger utenfor mandatet for evalueringen.

En alternativ løsning som sikrer at det er mulig å søke i og dra nytte av data fra begge institusjoner i samme grensesnitt, er å bruke åpne data. I praksis betyr det at datakilder kan gjøres tilgjengelig gjennom API (Application Programming Interface) eller Linked Open Data – RDF. Med datakildene fra Danseinformasjonen og Sceneweb

tilgjengeliggjort i API-er, og eventuelt som LOD/RDF, ligger det til rette for at data fra flere kilder kan ligge i ett grensesnitt: fra blant annet Danseinformasjonen, Sceneweb, Store norske leksikon, Wikipedia eller DBpedia og Arkivportalen.

Samordning og langsiktighet

Prosjektene Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt er små pilotprosjekter i arbeidet med å sikre dokumentasjon av scenekunst i Norge. Prosjektenes begrensede omfang gjør at vi mener det er nødvendig å være varsom med å trekke for vidtgående konklusjoner om hva som bør være strategiske veivalg i det videre arbeidet med dokumentasjon, forvaltning og formidling av arkivmateriale som omhandler norsk scenekunst.

Erfaringene fra disse prosjektene viser imidlertid at det kreves en type kompetanse for å skape arkiver/samlinger som det er lite grunnlag for at små enkeltinstitusjoner skal bygge opp på egen hånd. Det er hensiktsmessig at sentrale arkivinstusjoner bidrar med arkivfaglig og/eller bibliotekfaglig kompetanse, og at utviklingen av arkivet/samlingen skjer i et samarbeid mellom kulturinstitusjoner og arkivinstusjoner. Prosjektene, slik de er organisert i dag, er sårbare fordi de blir svært personavhengige. Samtidig viser prosjektene at små institusjoner på kulturområdet, som DTS og Danseinformasjonen, innehar en type faglig kompetanse og kjennskap til feltet som har vært viktig for realiseringen av prosjektene.

For å sikre dokumentasjon av scenekunstheltet er det viktig at myndighetene bevilger tilstrekkelige midler. Slik finansieringsformen er i dag, er det vanskelig å oppnå langsiktighet og stabilitet i prosjektene. Det er samtidig viktig at dokumentasjonsprosjekter har målsettinger som er realistiske i forhold til de økonomiske ressursene de har.

Bakgrunn

Norsk kulturfond har i perioden 2008–2011 gitt støtte til de to dokumentasjonsprosjektene Scene-web og Danseinformasjonens historieprosjekt. Støtten inngår blant virkemidlene for å øke kunnskapen om Norsk scenekunst som det fra politisk hold er påpekt et behov for (*Dans i hele landet*, 01/2013, Kulturdepartementet).

Kulturrådet har lagt vekt på følgende elementer for evalueringen:

Evalueringen skal fremskaffe kunnskap om de utfordringene prosjektene har stått overfor i sitt arbeid, og gi en vurdering av hvorvidt de to prosjektenes organisering, valg av tekniske løsninger, arbeidsmetoder og formidlingsform har vært hensiktsmessig med tanke på å realisere de overordnede målene i prosjektet. Det vil også være viktig å fokusere på hvilken dokumentasjons- og arkivfaglig kompetanse som er brakt inn i prosjektet. Evalueringsresultatene skal danne grunnlag for strategiske veivalg i det videre arbeidet med dokumentasjon, forvaltning og formidling av arkivmateriale som omhandler nyere norsk scenekunst.

Med utgangspunkt i prosjektenes mål har vi vurdert de to prosjektenes organisering, tekniske løsninger og bruk av kompetanse. Vi har lagt mer vekt på å vurdere erfarings- og læringsaspektene ved prosjektene enn på å vurdere måloppnåelse i streng forstand. Vi håper evalueringen vil være nyttig for det videre arbeidet med å styrke dokumentasjonen av scenekunst i Norge.

1.1 Norsk scenekunst

Scenekunsten beskrives som øyeblikkets kunst gjennom sin direkte kommunikasjon mellom utøvere og publikum, og er en fellesbetegnelse for flere kunstarter som teater, opera, dans og performance. Betegnelsen *teater* samler igjen en rekke sjangre, fra det tradisjonelle taleteatret til figurteatret og nyere tverrkunstneriske former

som performance (St.meld. nr. 32 (2007–2008) *Bak kulissene*).

Den institusjonaliserte scenekunstens historie i Norge er relativt kort, men oppbyggingen av egne teatre med norsk som scenespråk var viktige elementer i Norges nasjonsbygging på 1800-tallet. Inntil landets første profesjonelle scene, Christiania offentlige Theater, ble åpnet i 1827, var det bare sporadisk fremført offentlige forestillinger, og da oftest av utenlandske turnéselskaper, men det er kjent at elever fra latinskoler har hatt forestillinger fra 1500-tallet (ibid.).

Teatervirksomheten i Norge var lenge privatfinansiert, men fra 1920-årene ble det gitt tilskudd til enkelte private teatre. Det var likevel først i 1950-årene at myndighetene for alvor gikk inn i finansiering av driften. Fra 1995 er institusjonsteatrene delt i to grupper: de nasjonale institusjonsteatrene som er 100 prosent statlig finansiert, og de øvrige regions-/landsdelsscenenene som dekkes med 70 prosent statlige og 30 prosent regionale midler. I tillegg kommer de private scenene og de programmerende scenene for frie grupper.

I 2006 var 73,1 prosent av oppsetningene teaterforestillinger (*Dans i hele landet*, 01/2013, Kulturdepartementet). Dansetilbudet utgjorde på sin side 15,6 prosent av oppsetningene, mens opera utgjorde 5,3 prosent (St.meld. nr. 32 (2007–2008) *Bak kulissene*).

Norge har en kort scenedansehistorie. Det er først etter annen verdenskrig at dansemiljøet i Norge har vært voksende, selv om det fantes betydningsfulle kunstnere – både utøvere, koreografer og pedagoger – tidligere. Først i 1958 ble det opprettet et statlig ballettkompani. En statlig høyskole for utdanning av dansere og koreografer, Statens balletthøgskole, ble opprettet i 1979 som den siste av de statlige scenekunstutdanningene.

Dans som kunstform har fått en stadig større anerkjennelse de senere årene. Frem til 1970-årene

var dans som kunstform først og fremst knyttet til klassisk ballett, men med inntoget av frie dansegrupper som drev med moderne dans og jazz, ble også dette etter hvert innlemmet som en anerkjent del av dansen. En viktig markør for den frie dansens anerkjennelse kom gjennom etableringen av Carte Blanche som Norges nasjonale kompani for samtidsdans i 1989. Etableringen av Dansens Hus som Norges nasjonale scene for dans er også et resultat av at dans som kunstform er løftet frem.

På dansefeltet er det få institusjoner og faste arbeidsplasser. Fremdeles er det bare Den Norske Opera & Ballett og Carte Blanche som har fast ansatte kunstnere. Veksten i dansemiljøet har derfor først og fremst skjedd ved at antall kunstnere utenfor institusjonene har økt markant.

Den frie scenekunsten oppstod særlig på 1970-tallet, og kan kort sies å være den teater- og dansevirksomhet som foregår utenfor de faste institusjonenes rammer (Hylland, Mangset og Kleppe 2010). Den store majoriteten av norske dansekunstnere arbeider i det frie feltet. Dette medfører også at svært mye av dansekunsten ikke er dokumentert.

På teaterfeltet settes de fleste forestillinger opp innenfor de faste institusjonene, men oppsetninger innen det frie feltet har vært økende og utgjør en betydelig andel. I dag settes én av fire oppsetninger opp innenfor det frie feltet (St. meld. nr. 32 (2007–2008) *Bak kulissene*).

Skillet mellom dans og teater er blitt mindre tydelig de senere år. Der det sceniske teateruttrykket i en del av scenekunsten har nærmet seg det fysiske og bevegelsesorienterte, har enkelte aktører i dansefeltet tatt i bruk tekstlige og språklige virkemidler (*Dans i hele landet*, 01/2013, Kulturdepartementet).

1.2 Dokumentasjon av scenekunsten

Det er en politisk målsetting å legge til rette for at innsamlet materiale og dokumentasjon av vår kulturhistorie gjøres tilgjengelig for kunnskapsproduksjon og formidling. I St. meld. nr. 24 (2008–2009) *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv* påpekes det at det er et mål å «skape rammevilkår som fremmer enkel og god digital tilgang til kulturarvmateriale i alt sitt mangfold». Hovedmålet med digitaliseringsstrategien er å gjøre kultur- og kunnskapskildene lettere tilgjengelig for brukerne, og således bidra til en demokratisering av kultur- og kunnskapsarven (St. meld. nr. 24 (2008–2009) *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv*, s. 10).

Mens det i de beslektede museums- og bibliotekdomenene i flere år er arbeidet med å konsolidere de ulike samlingene, har teatermiljøet ikke vært en del av denne utviklingen. Det norske scenekunstmiljøet vedlikeholder en rekke mindre repertoardatabaser – noen tilgjengelig på internett. Kvaliteten på disse databasene er imidlertid svært varierende (Vestli 2007). Et forsøk på å lage en felles nasjonal, digital database ble gjort av Nasjonalbiblioteket i Oslo. Denne databasen fikk navnet Samteater, men ble nedlagt i 2000 på grunn av manglende ressurser hos Nasjonalbiblioteket samt lav brukertrafikk. Et annet tiltak er Ibsen.net, som ble lansert i januar 2002. Nettportalen gir tilgang til verdens største nettbaserte samling om Henrik Ibsen, og målet er å gi en fullstendig oversikt over Ibsen-forestillinger i hele verden.

Scenekunsten er forgjengelig. Den utspiller seg i tid og rom. Derfor står den i fare for å gå tapt dersom den ikke dokumenteres. En stor utfordring for scenekunsten er nettopp at mye av aktiviteten ikke er dokumentert. Dette gjelder først og fremst aktiviteten innen det frie scenekunsten. Denne aktiviteten beskrives som «en kunsthistorisk linje som lenge stod i fare for å forsvinne. For norsk dansehistorie ligger på landets loft, i kjellere og garasjer, plastposer med avisutklipp, pappesker med gulnede bilder, selvsydd skjørt og t-skjorter med kompaniprint. Den ligger i furete føtter, slitte dansesko og bak tusen øyelokk om natten».² Uten håndfaste institusjoner som gir fri scenekunst en fast og fysisk forankring, kan det være vanskelig for den enkelte kunstner å prioritere systematisk dokumentasjon og arkivering av kunstnerisk materiale. Det innebærer at materiale som kan utvide horisonten hvorfra scenekunstens utvikling fortolkes og forstås, kan gå tapt.

Interessen for å samle, ivareta og synliggjøre dokumentasjon av den frie scenekunstens historier, praksiser og produksjoner har vært voksende de siste årene (Fieldseth, under utgivelse).

Ifølge Kulturdepartementet er det viktig å sørge for at informasjonsgrunnlaget om norsk dans i Norge og utlandet blir best mulig. For å øke kunnskapen om dans og scenekunst er dokumentasjon av kunst- og produksjonshistorien vel så viktig som den rene statistiske rapportering, innsamling og presentasjon av data med hensyn til bl.a. produksjoner, visninger og publikumsoppslutning. Samtidig er det også et ønske om å legge til rette for at innsamlet materiale og doku-

2 «Da dansen ble fri» – <http://viviansonge.no/wp-content/uploads/2013/10/Da-dansen-ble-fri.pdf>

mentasjon av dansehistorien kan gjøres tilgjengelig for kunnskapsproduksjon og formidling (*Dans i hele landet*, 01/2013, Kulturdepartementet).

Mens Danseinformasjonens historieprosjekt har konsentrert seg om å dokumentere en bestemt periode i norsk dansehistorie, har Sceneweb ønsket å dokumentere norsk scenekunst som sådan. Scenekunsten er øyeblikkets kunst. Den utfolder seg i tid og rom. Dette setter andre krav til dokumentasjonen. Mens tekst og foto kan være tilstrekkelige dokumentasjonsformer av andre deler av kulturarven vår, slik som for eksempel områdene innen museumsfagene, blir dette utilstrekkelig som dokumentasjon av scenekunsten. Fotografier fra en oppsetning kan riktignok gi verdifull informasjon, men det kan ikke erstatte et videopptak som favner både lyd og bevegelse.

Prosjektene Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt har sitt utspring i et ønske om å dokumentere det som i liten grad er dokumentert, og på denne måten forhindre at den offentlige hukommelsen om dette kunstfeltet forsvinner.

Danseinformasjonens historieprosjekt har konsentrert seg om å dokumentere en bestemt periode i norsk dansehistorie. En del av prosjektet har vært knyttet til å gjennomføre intervjuer med kunstnere innen dansefeltet. Sceneweb har ønsket å dokumentere alt innen norsk scenekunst, og har således favnet vidt hva gjelder dokumentasjonsformer. Prosjektet baserer seg hovedsakelig på videreformidling av materiale som allerede er samlet inn og dokumentert, men de har også samlet inn og digitalisert flere personarkiv. Databasen inneholder både tekstlig dokumentasjon som anmeldelser, foto og video, i tillegg til metadata om innholdet i databasen.

Innen arkivfaget skiller man mellom privatarkiver og offentlige arkiver. Privatarkiver er arkiver som er skapt i privat sektor. Men privat sektor er så mangt, og begrepet «privatarkiv» er derfor en temmelig uensartet gruppe arkiver med store innbyrdes forskjeller både når det gjelder opphav, omfang og struktur.

Privatarkivene deles derfor inn i forskjellige kategorier etter arkivskaper. En vanlig inndeling er:

- bedriftsarkiver
- organisasjonsarkiver (foreningsarkiver)
- institusjonsarkiver
- personarkiver
- gårdsarkiver og samlinger

I denne evalueringen er det først og fremst institusjonsarkiver og personarkiver som er relevante.

Databasen Sceneweb inneholder materiale fra begge disse arkivtypene. Arkivet som Danseinformasjonen har utviklet, kan betegnes som et privatarkiv som blant annet inneholder personarkiv.

Scenekunstinstitusjonene har arkiver som dokumenterer institusjonens historie, men scenekunsten er også dokumentert i personarkiver. Personarkivene kan være svært omfattende med korrespondanse, sakarkiv og spesialserier, men de fleste er som regel av mindre omfang og er ikke blitt til gjennom en systematisk arkivdanningsprosess.

1.3 Problemstillinger

I evalueringen har vi vurdert følgende problemstillinger:

I hvilken grad og i hvilket omfang har prosjektene Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt lyktes i å frembringe ny kunnskap om scenekunst i Norge?

Hvilke resultater er oppnådd i de to prosjektene?

Hvordan er dokumentasjonsmaterialet blitt samlet inn, organisert og gjort tilgjengelig?

Hvilke faglige og metodiske utfordringer har prosjektene erfart?

På hvilke måter er kunstfaglig og arkivfaglig kompetanse brakt inn i arbeidet med dokumentasjon og formidling?

I hvilken grad har prosjektene samarbeidet om valg og utvikling av databaseløsninger, faglig innhold og formidling, og i hvilken grad er de valgte løsningene hensiktsmessige med tanke på å levere innhold til eksempelvis Arkivportalen eller Europeana?

I hvilken grad og på hvilke måter er nettportalene tatt i bruk av ulike brukergrupper, og i hvilken grad er de dekkende i forhold til det behovet brukerne har?

Evalueringen skal også gi en vurdering av om prosjektenes organisering og finansiering er hensiktsmessig med tanke på å sikre samordning og langsiktighet i dokumentasjon og formidling av scenekunst i Norge.

I evalueringen har vi vurdert Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt adskilt.

Metodisk tilnærming

Evalueringen er gjennomført ved hjelp av dokumentgjennomgang, kvalitative intervjuer og en kvantitativ spørreundersøkelse. I det følgende gir vi en beskrivelse av hvordan vi har gått frem.

Gjennomgang av søknader og litteratur på området

Innledningsvis gikk vi igjennom samtlige søknader fra Danseinformasjonen og Danse- og teatersentrum til Kulturrådet, samt Kulturrådets svar på disse. I tillegg har vi gått igjennom rapporteringene fra prosjektene som er levert til Kulturrådet.

Videre har vi gått igjennom en rekke publikasjoner som på forskjellig måter belyser temaene for evalueringene. Blant disse er NOU-er, stortingsmeldinger, forskningslitteratur og andre rapporter som behandler relevante temaer.

Kvalitative intervjuer/informantintervjuer

Vi har gjennomført kvalitative intervjuer med en rekke sentrale informanter som på ulike vis har hatt en tilknytning til prosjektene. Noen av disse er gjennomført som telefonintervjuer, mens andre er gjennomført ved personlige møter. En felles temaliste lå til grunn for intervjuene. For at temaene i intervjuene skulle være tilpasset hver enkelt informants relasjon til prosjektene, utformet vi individuelle, semistrukturerte intervju guider til hvert intervju. I alle intervjuene åpnet vi for at informantene kunne ta opp temaer de selv mente var relevante. De fleste av informantene har hatt kjennskap til enten Sceneweb eller Dansearkivet, men der det har vært relevant, har vi stilt spørsmål om begge prosjektene. Alle intervjuer er transkribert, mer eller mindre i sin helhet. For at informantene skulle kunne snakke fritt, er alt materiale anonymisert.

Intervjuene har gitt oss informasjon om mål og bakgrunn for prosjektene, organisering og

kompetanse, hvilke endringer som er skjedd i løpet av prosjektperioden, og hvilke resultater prosjektene har gitt.

Intervjuer om Sceneweb

Informantintervjuene vi har gjennomført, har bidratt til at vi har fått viktig faktakunnskap, beskrivelser av prosesser og brukervurderinger. Samtidig som intervjuene har gitt mye verdifull innsikt, har det vært en utfordring å finne nøkkelinformanter med inngående kjennskap til Sceneweb. Dette har medført at vi har måttet legge mye vekt på intervjuene med prosjektlederen for Sceneweb og på søknadene og rapportene deres til Kulturrådet. Det at prosjektet først og fremst driftes av kun én person, har gjort at omfanget av godt informerte informanter har vært beskjedent. For å få en god forståelse har vi intervjuet prosjektleder flere ganger, og vi har også stilt spørsmål på e-post.

Intervjuer om Danseinformasjonens historieprosjekt

Når det gjelder Danseinformasjonens historieprosjekt, har det vært vanskelig å finne personer med god kjennskap til prosjektet utover dem som på en eller annen måte har vært involvert i gjennomføringen av prosjektet. Det må antas å ha sammenheng med at prosjektet ikke er endelig ferdigstilt og har en begrenset tilgjengelighet. Det innebærer at når vi refererer brukersynspunkter, er dette hovedsakelig fra personer som både har vært brukere av Dansearkivet og som har vært involvert i prosjektet.

Oversikt over informanter

Vi har intervjuet følgende personer:

Elisabeth Leinslie, redaktør og prosjektleder for Sceneweb, Danse- og teatersentrum (DTS)
Tove Bratten, daglig leder for Danse- og teatersentrum (DTS)

Morten Gjelten, direktør, Norsk teater- og orkesterforening (NTO)
 Marianne Dyrnes Vallat, informasjonsrådgiver, Norsk teater- og orkesterforening (NTO)
 Per Platou, daglig leder for videokunstartivet, Production network for electronic art
 Kjersti Rustad, seksjonsleder for Monografier, lyd og bilde, Nasjonalbiblioteket
 Jonny Edvardsen, avdelingsdirektør for Tilvekst og kunnskapsorganisering, Nasjonalbiblioteket
 Jon Refsdal Mo, teatersjef, Black Box Teater
 Thorbjørn Gabrielsen, kunstnerisk leder for Teater Nor
 Håkon Brynjulfsrud, prosjektmedarbeider, Kunstbanken
 Bjørge Vestli, hovedbibliotekar scenekunst, Kunsthøgskolen i Oslo (KIO)
 Svein Gladsø, professor, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
 Marit Vestli, spesialrådgiver, Nasjonalbiblioteket
 Bjørn Bering, seniorrådgiver, Kulturrådet
 Knut Ove Arntzen, professor, Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Universitetet i Bergen (UIB)
 Randi Urdal, leder Danseinformasjonen
 Sindre Jacobsen, Danseinformasjonen
 Torkel Rønold Bråthen, seniorrådgiver Riksarkivet og tidligere prosjektleder
 Margrethe Kvalbein, tidligere prosjektleder
 Sidsel Pape, danseviter
 Merethe Bergersen, tidligere danser og koreograf, leder for referansegruppen
 Siren Leirvåg, teaterviter
 Sigrid Svedal, historiker
 Irene Velten Rothmund, Norges dansehøyskole

Spørreundersøkelse til brukere av Sceneweb

Som grunnlag for å besvare evalueringsspørsmålene knyttet til brukere av tjenestene er det gjennomført en såkalt «pop-up»-undersøkelse på nettstedet sceneweb.no. Formålet med undersøkelsen var å gi en grov beskrivelse av hvem brukerne av nettportalen er, samt innhente deres vurdering av tjenesten. En «pop-up»-undersøkelse er en webundersøkelse som legges som et vindu som presenteres for brukeren når denne går inn på nettsiden. Undersøkelsen sendes altså ikke ut til et kjent utvalg, men gjøres tilgjengelig for alle som går inn på nettsiden i tidsrommet undersøkelsen ligger ute.

Fordelen med denne metoden er at en når dem som faktisk er brukere av nettsiden. Det er vanskelig å finne andre praktisk egnede metoder for å få til dette. Det er også en fordel at bru-

kerne får anledning til å gi tilbakemelding på tje-
 nesten i situasjonen når de faktisk bruker den.

Ved gjennomføringen av utvalgsundersøkelser knytter det seg alltid en usikkerhet til at ikke alle som er i målgruppen for undersøkelsen, deltar. Hvis undersøkelsen er sendt ut til et kjent utvalg, kan en i etterkant beregne usikkerheten knyttet til frafallet, og eventuelt justere for dette i analysene. I undersøkelser som den vi har gjennomført, er imidlertid ikke dette mulig siden vi ikke har informasjon om alle som har vært inne på nettsidene i perioden undersøkelsen har ligget ute. En lav svarprosent behøver ikke i seg selv å være et problem for undersøkelsens validitet, men kan være en utfordring dersom de som unnlater å svare, er ulike de som svarer på kjennetegn som har betydning for de svarene de gir. Fordi vi ikke har kunnskap om dem som unnlot å svare, kan vi heller ikke avgjøre hvor representativ undersøkelsen er. Vi antar at kjennskapet til Sceneweb er varierende blant dem som besøker nettsidene. En person som er inne for første gang, føler seg kanskje ikke i stand til å gi en vurdering av nettsidene, og unnlater derfor å delta. Det er derfor naturlig å anta at de som har valgt å svare på undersøkelsen, tilhører den delen av de beøkende med noe mer kunnskap om nettsidene. I praksis betyr det blant annet at vi kan si noe om alder og kjønnsfordeling på dem som har svart på undersøkelsen, men at vi ikke vet om dette gir et korrekt bilde av alle som er innom nettsidene. Resultatene kan likevel forstås som tendenser, og vi utelukker ikke at resultatene gir et representativt bilde av dem som er mer aktive brukere av nettsidene. Hovedformålet med undersøkelsen har vært å få tilbakemeldinger på kvalitet, styrker, svakheter og forbedringspotensial. Disse tilbakemeldingene er i seg selv verdifulle innspill, til tross for svakheter knyttet til lav svarandel.

Undersøkelsen bestod av 10 spørsmål, noen med lukkede svaralternativer, andre med åpne. I tillegg inneholdt undersøkelsen noen bakgrunnsspørsmål om brukerens kjønn, alder, utdanning og yrke. Den lå ute på nettsidene i perioden 21. august til 15. september 2014. Den ble besvart av til sammen 116 personer.

Etter oppfordring av DTS valgte vi å utforme undersøkelsen på engelsk. Dette fordi de med bakgrunn i analyser av trafikken på nettsiden hadde kjennskap til at nettsidene blir benyttet av brukere utenfor Norge. Vi vurderte sannsynligheten for at dette ville gjøre at brukere ville avstå fra å delta, som liten, men la opp til at respondene kunne formulere seg på norsk i spørsmålene med åpne svaralternativer.

Sceneweb

3.1 Bakgrunn og formål

Sceneweb er en scenekunstdatabase og en portal for norsk scenekunst som eies og driftes av Danse- og teatersentrum (DTS).

DTS ble etablert som interesseorganisasjon i 1977, på initiativ fra kunstnere i det frie scenekunstheltet som ønsket å synliggjøre frie grupper, spre informasjon og høyne status for mangfoldet av sceniske uttrykksformer utenfor institusjonene. I dag er stiftelsen et nasjonalt kompetansesenter organisert som en nettverksorganisasjon. DTS har knyttet til seg 3,5 årsverk og får driftsmidler over post 78, Kulturdepartementet.

Bakgrunnen for initiativet med å utvikle Sceneweb var at DTS så at kunnskap om det frie scenekunstheltet var i ferd med å gå tapt fordi aktiviteten i dette feltet i liten grad var dokumentert. Arkivene til gruppene lå i kjellere, på loft og i kasser. Noe var ødelagt i branner. Noen av utøverne begynte å bli gamle, og en så at denne historien stod i fare for å smuldre opp og bli borte hvis ingen tok grep. I søknaden til Kulturrådet vises det til at den immaterielle kulturarven kommer langt bak i rekken når det gjelder prioriteringer for bevaring på nasjonalt nivå, og at scenekunsten i den sammenheng er spesielt utsatt. Det påpekes videre at det per i dag ikke eksisterer noen nasjonal plan, infrastruktur eller ansvarlig institusjon som sikrer en systematisk innsamling, digitalisering og tilgjengeliggjøring av historisk materiale om norsk scenekunst.

Samtidig som utgangspunktet var det frie scenekunstheltet, signaliserte DTS tidlig et ønske om å dokumentere hele scenekunstheltet. Den opprinnelige ambisjonen, slik det fremgikk av den første søknaden til Kulturrådet, var å dokumentere *alt innen scenekunst fra 1700-tallet og frem til i dag*. DTS fastholder fortsatt denne målsettingen, men formulerer målet nå som følger: «å dokumentere, arkivere og formidle norsk scene-

kunstarv, og med det stimulere bruken av arkiv- og informasjonsmateriale om norsk scenekunst».

De konkrete målsettingene med prosjektet slik det fremkom av den første søknaden til Kulturrådet i 2007, var å

- dokumentere og analysere det frie scenekunstheltet fra 1960 til i dag,
- produsere filmdokumentarer om kunstneriske profiler, og
- gjennomføre et forprosjekt i forbindelse med utviklingen av en scenekunstdatabase.

Produksjon av filmdokumentar og analyse av materiale som ble samlet inn, ble på grunn av manglende midler ikke realisert, og ble tatt ut av prosjektet. I søknaden som ble sendt til Kulturrådet i 2009, ble det søkt om midler til følgende aktiviteter:

- digitalisering og registrering
- oversettelse til engelsk
- administrasjon og koordinering

Målsettingene for prosjektet ble konkretisert som følger:

- Gjøre Sceneweb til det rådende oppslagsverk om og markedsføringsportal av norsk scenekunst.
- Dokumentere og tilgjengeliggjøre aktiviteten i det frie, profesjonelle scenekunstheltet i Norge fra 1960-tallet frem til i dag.
- Dokumentere og tilgjengeliggjøre aktiviteten i de nasjonale og regionale scenekunstinstitusjonene i Norge.
- Utvikle og implementere en nasjonal database og nettportal som har to hovedfunksjoner: arkiv og dagsaktuell informasjon om scenekunst i Norge.

- Utvikle og implementere en database som kan benyttes av / er en tjeneste til enhver enhet med et arkiv om norsk scenekunst.
- Stimulere både det faglige og allmenne publikums bruk av arkiv- og informasjonsmateriale om norsk scenekunst.
- Samle aktører innen norsk scenekunst om et felles løft angående dokumentasjon og informasjon om norsk scenekunst.
- Forhindre at den offentlige hukommelsen om dette kunstfeltet forsvinner.
- Database skal være på norsk (bokmål) og engelsk, slik at informasjonen i databasen er lett tilgjengelig for internasjonale aktører og publikum med interesse for norsk scenekunst.

DTS bekrefter at disse målsettingene fortsatt er gjeldende for prosjektet slik det står i dag.

3.2 Innhold og teknisk løsning

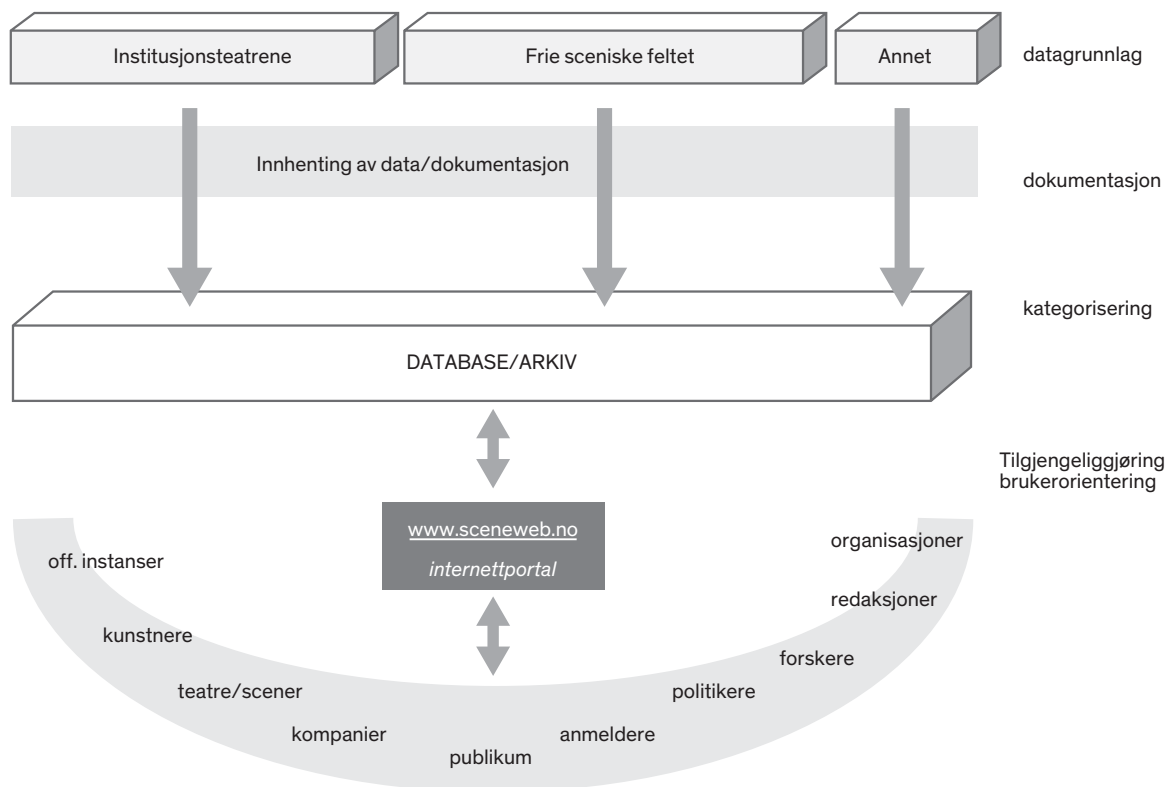
I dag er Sceneweb en nettbasert database som inneholder historisk dokumentasjon av norsk scenekunst. I tillegg til søk i databasen finnes det en kalender som viser premieredatoene til oppsetninger i tiden som kommer.

Databasen inneholder per oktober 2014 omkring 37 000 objekter, og dokumenterer aktiviteten ved institusjonsteatrene, det frie sceniske

feltet, privatteatre og annet innen scenekunstfeltet. Dataene er hentet inn fra ulike kilder: arkiv, publikasjoner, repertoarer, plakater, bilder etc. Alle objekter digitaliseres og registreres i databasen, og metadata om objektene produseres og legges til manuelt. Databasens innhold er tilgjengelig på internettportalen www.sceneweb.no. Databasen er utviklet med tanke på å dekke informasjonsbehovet hos en rekke ulike målgrupper, alt fra personer tilknyttet scenekunstfeltet til offentlige instanser, organisasjoner og det generelle publikum. Brukere av databasen kan gi innspill til endringer direkte på nettsiden, som så behandles av redaksjonen hos Sceneweb. Figuren nedenfor gir en illustrasjon av dette.

Sceneweb er utviklet i samarbeid med Orgdot AS som er et nettbyrå som har rettet seg inn mot kulturbransjen. Databasen er i sin helhet utviklet i «open source»-teknologi (PostgreSQL), noe som betyr at kildekoden er åpen for alle. DTS unngår på den måten både lisenskostnader og å gjøre seg avhengig av én leverandør. Databasen er i hovedsak basert på følgende tekniske spesifikasjoner:

Databasesystem: PostgreSQL
 Operativsystem: Linux og FreeBSD
 Utviklingspråk: Java, Common Lisp, PHP og Python

Figur 3-1 Fremstilling av sceneweb.no

Kilde: DTS

Sceneweb er bygget opp etter prinsippene i FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records). FRBR er en modell utviklet av International Federation of Library Associations and Institutions for gjenfinning og tilgang til digitale bibliotekskataloger og databaser. Ved innføring av IKT oppstod det nye former for katalogiseringsbehov. Modellen er et svar på det. FRBR beskriver det bibliografiske universet gjennom en såkalt entitet-relasjon-modell, en oversikt over alle entiteter og relasjoner som kan være informasjonsbærende i en katalog. En entitet er et abstrakt eller konkret objekt. En relasjon beskriver hva som binder entiteter til hverandre (Vestli 2007).

Hvert objekt i Sceneweb-databasen har en unik identifikator og kan knyttes til alle andre objekter. Dette muliggjør at objektene som er registrert i basen, kan fremstilles/linkes sammen på tvers av hovedobjektene som ellers strukturerer innholdet. Strukturen i Sceneweb er inndelt i 7 hovedobjekter – organisasjoner, produksjoner, personer, originalverk, spillesteder, utmerkelse og multimediefiler (fotografi, plakat, forestillingsprogram, anmeldelse, artikkel, video, lyd og lignende). Brukere av databasen kan søke fritt innen disse kategoriene.

Databasen inneholder to typer informasjonsobjekter:

- digitale representasjoner av dokumenter og digitale dokumenter
- metadata for å dokumentere, samt for hovedobjektene

Kompatibilitet med andre systemer

Ifølge DTS er Sceneweb utviklet med tanke på å kunne være kompatibel med andre systemer. DTS regner derfor med at databasen skal kunne

være kompatibel med systemer som Norwegian og Europeana. Det er imidlertid foreløpig ikke overført noe til disse systemene.

3.3 Finansiering

Prosjektet Sceneweb har mottatt finansiering fra ulike kilder. Vi har fremstilt prosjektets inntekter i tabell 3–1 nedenfor.

I perioden 2008–2010 mottok DTS 2,2 millioner kroner fra Kulturrådet (totalt søkte DTS om i underkant av 2,7 millioner kroner). Støtten ble først gitt som en toårig støtte på 1,2 millioner kroner som senere ble utvidet med ett år og 1 million kroner.

I tillegg til støtten fra Kulturrådet har DTS i perioden 2008–2013 bidratt med en egenandel på til sammen 713 014 kroner. Prosjektet mottok i perioden 2011–2013 til sammen 640 000 kroner fra Utenriksdepartementet til oversettelse, og 50 000 kroner fra Bergen kommune i forbindelse med registrering av BIT Teatergarasjens repertoar. Midlene fra Norsk teater- og orkesterforening (NTO) og Norsk Scenekunstbruk (NSKB) har gått til utvikling av databasen og til import av teaterbasen til Oslo Nye.

Midlene fra Kulturrådet har gått til å dekke lønnskostnader til en prosjektleder/redaktør på fast ansettelse i DTS og til honorarer til frilansere (som har registrert materiale i databasen), utvikling og drift av database/nettside, teknisk utstyr, reisekostnader m.m. I 2010 ble stillingen til prosjektlederen delvis finansiert over DTS' driftsbudsjett. Fra og med 2011 er 80 prosent av stillingen avsatt til å jobbe med Sceneweb, resten til andre oppgaver relatert til drift av DTS.

TABELL 3-1: SCENEWEB, INNTEKTER I PERIODEN 2008–2013.

INNTEKTER	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAL
Norsk kulturråd	600 000	600 000	1 000 000				2 200 000
Utenriksdepartementet				160 000	240 000	240 000	640 000
Bergen kommune				50 000			50 000
Norsk teater- og orkesterforening ¹		40 000	40 000		30 000		110 000
Norsk Scenekunstbruk ¹		40 000	40 000				80 000
DTS egenandel	250 000			150 000	195 493	117 521	713 014
Lønn prosjektleder fra DTS drift ²			331 675	524 365	543 298	563 258	1 962 596
Sum inntekter	850 000	680 000	1 411 675	884 365	1 008 791	920 779	5 755 610

Noter

1. Midlene investert fra NTO og NSKB er ikke gått gjennom Danse- og teatersentrums regnskap, men er fakturert direkte til dem fra utvikler Orgdot.
2. 100 % lønn prosjektleder. Arbeider også med andre oppgaver i DTS. Ca. 80 % av tiden brukes på Sceneweb. Kontorkostnader, telefon, datapark etc. er ikke tatt med i oversikten.

3.4 Prosess

Etter at prosjektet ble tildelt økonomisk støtte fra Kulturrådet, ansatte DTS en prosjektmedarbeider på fulltid og en i 60 prosent stilling. Daglig leder i DTS fungerte som prosjektleder frem til 2008 da en av prosjektmedarbeiderne overtok. En referansegruppe på seks personer ble opprettet og fungerte som rådgivere til prosjektet de første to årene. I løpet av de første tre årene jobbet prosjektgruppen med å forankre prosjektet i fagmiljøene innenfor scenekunst. Parallelt med dette startet også materialinnsamlingen opp. Det innsamlede materialet ble digitalisert og ordnet, og spesifikasjonen for databasen og nettportalen ble ferdigstilt. Implementeringen av databasen ble etter hvert satt i gang, og i 2010 startet prosjektgruppen med å legge inn materiale i databasen. ScenewebBETA ble lansert i oktober 2011. I 2012 ble Sceneweb innlemmet i den daglige driften i DTS. I 2013 ble ScenewebBETA til Sceneweb, og samarbeidet med Nasjonalbiblioteket starter. I 2014 lanserer DTS «På innsiden av Sceneweb» som er en blogg der det legges ut informasjon om utviklingen av Sceneweb.

Den ene prosjektmedarbeideren, som hadde et tidsavgrenset engasjement, sluttet på senhøsten 2008. Prosjektgruppen har etter dette bestått av en person som har jobbet 80 prosent med Sceneweb og brukt 20 prosent av tiden på oppgaver knyttet til driften av DTS. Denne personen har fungert som prosjektleder og har hatt ansvaret for å skrive søknader, etablere kontakter og samarbeid med teatermiljøene, forvalte samarbeidet med IT-leverandør, og innhenting av dokumentasjon, digitalisering og registrering i databasen. Referansegruppens medlemmer har fungert som dialogpartnere gjennom prosjektets oppstartsfasen. Etter to år var prosjektet kommet over i en mer

operativ fase. Ifølge prosjektlederen minket behovet for referansegruppen, og gruppen ble oppløst. Prosjektet har hele tiden hatt en person engasjert på deltid med å oversette det som legges ut på Sceneweb, til engelsk.

3.4.1 Kompetansen som ble brakt inn

Kompetansen som ble brakt inn i prosjektgruppen i den tidlige fasen, la grunnlaget for utformingen av prosjektets strategier og for hvordan databasen ble bygget opp. DTS ansatte en bibliotekar med spesialisering innen oppbygging av teaterdatabaser, og en med master i teatervitenskap. Referansegruppen bestod av fem personer: en professor i teatervitenskap, en med bakgrunn som regissør, dramatiker og teatersjef, en med bakgrunn som regissør, dramatiker og kunstnerisk leder, en med bakgrunn som danser, koreograf, regissør og teatersjef, og en med bakgrunn som kunstner, kurator og produsent innen scenekunst, den sistnevnte med kompetanse på opphavsrett gjennom å ha jobbet med å innføre bruk av Creative Commons-lisensiering i Norge.

Referansegruppen deltok i de innledende diskusjonene og var med på å gi innspill til utviklingen av Sceneweb. Møtene ble brukt til å diskutere faglige problemstillinger og planlegge utviklingen av prosjektet. Det ble tatt stilling til hvilke deler av scenekunstheltet databasen skulle dekke, og hvilke prioriteringer som måtte gjøres. Gruppen diskuterte også strategier for hvordan en skulle gå frem for å innhente materiale. Videre bidro referansegruppen, og da spesielt referansegruppemedlemmet med professorkompetanse i teatervitenskap, også i arbeidet med terminologibruken i kravspesifikasjonen til databasen for å sikre at denne ble utviklet på riktig måte. Vedkommende som hadde mye kompetanse på rettinghetsproblematikk, bidro spesielt med hensyn til å gi råd om hvordan det skulle jobbes med dette. Bibliotekaren som hadde faglig spesialisering innen oppbyggingen av teaterdatabaser, bidro med anbefalinger når det gjaldt hvordan databasen skulle bygges opp og hvordan data skulle katalogiseres. I forbindelse med mastergradstudiet foretok han en studie av katalogiseringspraksisen og motivasjonen bak de norske reper-toardatabasene.³ Studien peker på at de norske

TABELL 3-2: VIKTIGE HENDELSER I FREMDRIFTEN AV PROSJEKTET SCENEWEB.

2008	Kartlegging og studier av ulike databaser, startet innsamling og digitalisering av materiale. Utarbeidet kravspesifikasjon for databasen, samt utarbeidet nettsiden.
2009	Implementering av databasen startet. Design til nettsiden ble laget. Fortsatte med innsamling og digitalisering av materiale.
2010	Fortsatte arbeidet med implementering av databasen og nettsiden. Oppstart av registrering av materiale i databasen.
2011	Implementering av databasen og nettsiden fortsatte, registrering av materiale. Lansering av ScenewebBETA 7. oktober.
2012	Sceneweb blir en del av DTS' daglige drift.
2013	ScenewebBETA blir Sceneweb. Samarbeidet med Nasjonalbiblioteket ble startet opp.
2014	Bloggen På innsiden av Sceneweb ble lansert.

3 Følgende reportoardatabaser er omfattet av studien: Nasjonalteatret, Den Norske Opera & Ballett, Det norske teatret, Nasjonalbiblioteket, Ibsen.net, Norsk Scenekunstbruk og teatersamlingen ved Universitetsbiblioteket i Bergen.

repertoardatabasene er svært ulike artede, både hva gjelder oppbygging, måte å katalogisere på, hvilket formål de er ment å tjene, og hvilke brukere databasene har. Samtlige av institusjonene hadde en eller annen form for digital dokumentasjon av sitt repertoar, men de gjør det av ulike grunner og med ulike målsettinger og for ulike brukergrupper og med ulike database- og katalogiseringssystem. Hver database hadde, til tross for at de dekker samme type materiale, sin egen måte å organisere dataene på. Han fant også at svært få av dem som jobber med databasene, har bibliotek- eller arkivfaglig utdannelse, og at databasekompetansen de har tilegnet seg, er basert på erfaring. Det har vært liten autoritetskontroll av måten data er registrert på, noe som ifølge studien har bidratt til å degradere verdien og reliabiliteten på katalogiseringen (Vestli 2007). Med dette som utgangspunkt, og med kunnskap om ulike måter å bygge opp teaterdatabaser på, anbefalte han å basere oppbyggingen av Sceneweb på den tidligere omtalte modellen FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records). Dette ville etter bibliotekarens oppfatning sikre at basen ble bygget opp rundt et etablert katalogiseringssystem som ville ivareta behovene for en fremtidsrettet scenekunstdatabase.

Prosjektgruppen la stor vekt på at utarbeidelsen av metadataene skulle gjøres på et godt grunnlag, og foretok derfor studier av andre teaterdatabaser. Dette dannet grunnlag for hvordan metadataene ble definert.

Prosjektleder har hatt tett dialog med relevante personer i sitt nettverk, og opplever at de gjennom dette har klart å tilegne seg den nødvendige kompetansen for å kunne utvikle databasen. Videre har prosjektleder hatt erfaringsutvekslinger med andre som driver lignende database- og arkivprosjekter innen det europeiske nettverket ENICPA (The European Network of Information Centres for the Performing Arts). Databasen har også blitt utviklet i tett dialog med datautviklerne i Orgdot.

Prosjektet har også periodevis tilknyttet seg personer med teatervitenskapelig bakgrunn i forbindelse med frilansoppdrag. Disse personene har også fungert som dialogpartnere i utviklingen av databasen.

Prosjektet har ikke direkte knyttet til seg personer med arkivfaglig kompetanse, men søkt råd i sitt nettverk med hensyn til håndtering av arkivmateriale de har fått tilgang på. De viktigste arkivfaglige beslutningene prosjektet har tatt, er å ikke lagre fysisk materiale, men å digitalisere alt materiale de har fått tilgang på, uten å gjøre noen form for

utvalg, og å avklare med Nasjonalbiblioteket at de kan lagre fysisk arkivmateriale for de eierne som måtte ønske det. Ut fra en arkivfaglig vurdering har DTS sikret det viktigste arkivfaglige hensynet gjennom å legge til rette for at det fysiske materialet kan tas hånd om av en bevaringsinstitusjon. Det anses også som viktig at de ikke har foretatt noen utvalg når de har digitalisert materiale i arkivene de har fått tilgang på.

3.4.2 Viktige beslutninger som er tatt i prosjektet

Prosjektgruppen har tatt flere strategiske beslutninger som vi anser som viktige. Vi vil gi en presentasjon av disse i det følgende.

Å dekke hele scenekunstheltet

Utgangspunktet for arbeidet med Sceneweb var å dokumentere det frie scenekunstheltet, men prosjektgruppen tok tidlig en beslutning om at hele scenekunstheltet skulle innlemmes i databasen. Det var uenighet blant referansegruppemedlemmene om dette. Enkelte mente at prosjektet ville ha mer enn nok med å dokumentere det frie feltet. Andre mente at det var viktig å åpne opp for hele scenekunstheltet, ut fra begrunnelse om at grensene mellom det frie og det institusjonaliserte feltet stadig er flytende. De tradisjonelle skillene mellom teater, dans og performance er heller ikke bestandige, og kunstnere beveger seg både mellom de ulike uttrykksformene og mellom det frie og det institusjonaliserte feltet. Prosjektgruppen mente derfor at dokumentasjon av kunstnerskap derfor ikke er mulig uten å krysse grensene mellom uttrykksformer og organiseringer. Denne beslutningen har de holdt fast ved.

Å bygge opp basen som en objektrelatert database

Prosjektgruppen ønsket en databasestruktur som la til rette for arkivering av et stort spekter av objekttyper som repertoar, personer, geografiske steder (spillesteder), korporasjoner (organisasjoner), og arkivering av digitalisert materiale som fotografier, plakater, programmer, videoer, artikler, lydfiler, anmeldelser m.m. Etter råd fra bibliotekaren ble databasen bygget opp som en objektrelatert database etter spesifikasjoner gitt i FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records). FRBR er en modell utviklet av International Federation of Library Associations and Institutions for gjenfinning og tilgang til digitale bibliotekataloger og databaser. Modellen representerer en helhetlig tilnærming til henting

og tilgang der relasjonene og linkene mellom objektene gjør det mulig å navigere på tvers av hierarkier og relasjoner.⁴ Hvert «objekt» som er lagt inn, har en unik kode og kan være en person, en forestilling, en anmeldelse, osv. For brukeren betyr det at en kan klikke seg videre på andre relaterte «objekter» som kommer opp i forbindelse med et søk.

Behandling av fysisk materiale

Prosjektgruppen tok en beslutning om at de ikke skulle lagre det fysiske materialet de fikk tilgang på. Lagring av fysisk arkiv ville krevd plass og egnede lagringsforhold, noe DTS ikke har. Alt materiale blir derfor levert tilbake til eieren. DTS har også fått klarsignal fra Nasjonalbiblioteket om at de kan henvise eierne av arkivene til dem dersom de ønsker det. De fysiske arkivene digitaliseres i sin helhet.

Lagring

DTS bestemte at de ikke ønsket å lagre filmmateriale i databasen. Filmene som kan vises i SceneWeb, hentes fra Vimeo eller YouTube. For lagring av originalfiler har DTS inngått et samarbeid med PNEK (Production Network for Electronic Art, Norway) som utvikler Videokunstarkivet.

Lagring av film krever mye kapasitet og er derfor kostbart. Beslutningen om ikke å lagre filmer i databasen er tatt ut fra økonomiske hensyn. DTS opplever likevel ikke at løsningen er god ettersom det innebærer at de ikke får lagret materialet samlet. De ønsker derfor å videreutvikle databasen i fremtiden slik at videofilmer også kan lagres der.

Sikringen av databasen gjøres i form av daglige backuper. I tillegg lagres det kopier av backup i bankhvelv en gang i måneden.

Redaksjonelt ansvar – autoritetskontroll

DTS har tatt et valg om å ta et redaksjonelt ansvar eller autoritetskontroll for det som legges inn i databasen. Det betyr at det med unntak av noen teaterinstitusjoner kun er personer tilknyttet redaksjonen som kvalitetssikrer og legger inn data.

Innspill fra andre ivaretas ved at det er laget en løsning for innspill og rapportering av mangler og feil direkte på nettsiden. Meldingene som blir lagt inn, behandles av DTS. Begrunnelsen er å sikre en mest mulig faglig og objektiv vurdering av hva som skal legges inn. I dokumentasjo-

nen av et kunstnerliv vil det for eksempel være viktig å dokumentere alle prosjekter kunstneren har bidratt i, uavhengig av om disse har vært vellykkede eller ikke, eller hvorvidt kunstneren selv anser dem som viktige for kunstnerskapets utvikling. DTS har erfart at enkeltkunstnere har ønsket å forbeholde seg retten til å være selektiv med hensyn til hvilke arbeider som legges inn. DTS har derfor måttet tåle en viss motbør fra kunstnere, både fordi kunstnerne ønsker å ha kontroll med hva som ligger ute om dem, og fordi de mener kvaliteten på det som legges inn, vil bli bedre dersom de kan legge det inn selv. Enkelte i bransjen ønsker at databasen, i likhet med systemer som Wikipedia, skal være åpen for redigering av alle ut fra et argument om at dette vil være en måte å få fylt databasen med innhold på. DTS har valgt å stå fast ved den valgte linjen, noe som støttes både av våre informanter innen det teatervitenskapelige universitetsmiljøet og av Nasjonalbiblioteket.

3.4.3 Materialinnsamlingen

Strategien prosjektgruppen la til grunn for innsamling av materiale, baserte seg i stor grad på innsats fra bransjen. Institusjonene fikk forespørsel om å gi tilgang til deres arkivmateriale, men også om de kunne ta på seg oppgaven med fortløpende å legge inn dokumentasjon i databasen. Representanter for det frie scenekunstheltet ble kontaktet og forespurt om de kunne bidra med materiale som dokumenterte deres virke. Vi vil i det følgende gi en oversikt over de viktigste måtene materialinnsamlingen er foretatt på.

Avtaler med institusjonene

Prosjektgruppen har inngått flere intensjonsavtaler med scenekunstinstitusjoner om samarbeid i forbindelse med kartlegging, registrering og digitaliseringsarbeid av det materiale de ulike institusjonene hadde. Blant disse er Black Box Teater, RadArt, BIT Teatergarasjen, Teaterhuset Avant Garden, Figurteatret i Nordland og Dramatikkens Hus/Det Åpne Teater. Avtalene gikk ut på at institusjonene stilte sitt materiale til disposisjon for registrering i SceneWeb. Institusjonene forpliktet seg ikke til noen form for økonomiske eller ressursmessige bidrag. Realisering av avtalene skulle gjøres ut fra de tilgjengelige ressurser DTS og eventuelt samarbeidspartneren til enhver tid hadde til rådighet. Prosjektgruppen har engasjert frilansere som har bistått i dette arbeidet. En oversikt over status på dette arbeidet finnes i kapittel 3.5.

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Functional_Requirements_for_Bibliographic_Records

Innlemming av private arkiver

En del arkiver over grupper eller enkeltkunstneres virke er i privat eie. DTS har inngått avtaler med enkeltpersoner som har stilt slikt materiale til rådighet. Arkivene kan dokumentere enkeltkunstneres eller grupperes virke, og materialet som inngår, kan være foto, videoer, programmer, anmeldelser, kostymetegninger etc. Dette materialet digitaliseres, og det meste registreres og legges inn i databasen før det leveres tilbake til eieren. En stor del av dokumentasjonen av det frie feltet er hentet inn på denne måten. Et annet eksempel er et pågående samarbeid Sceneweb har med Margareta Hruza om arkivet etter hennes far Lubos Hruza (1933–2008). Hruza var en tsjekkisk-norsk scenograf med en betydelige påvirkning på norsk scenografi og utvikling av det norske sceniske uttrykket. Sceneweb er gitt tilgang til dette materialet, men har foreløpig kun hatt ressurser til å registrere en liten del av det i databasen.

Innlegging av eksisterende systematiseringsarbeid

DTS engasjerte en person som hadde tatt mastergrad i teatervitenskap der hun hadde dokumentert frie teatergrupper og prosjektteatre i Bergen i perioden 1970–2006. Engasjementet gikk ut på å registrere all dokumentasjon som var innhentet i forbindelse med forskningsarbeidet, i Sceneweb-databasen.

Import av andre databaser

Oslo Nye Teater, Trøndelag Teater og Den Nationale Scene v/teaterarkivet i Bergen har gitt tillatelse til at innholdet i deres databaser importeres til Sceneweb. Prosjektgruppen har importert innholdet fra Oslo Nye Teater og Trøndelag Teater, men har foreløpig ikke hatt midler til å overføre databasen fra Den Nationale scene.

Brukere som legger inn

I tråd med prosjektgruppens handlingsplan om at teaterinstitusjonene skulle bidra med å legge inn dokumentasjon i Sceneweb, er databasen utformet med mulighet for å gi institusjonene tilgang som superbrukere. Det er inngått noen slike avtaler, men omfanget av dette er likevel i praksis ikke stort. Kunstbanken og Akershus Teater er de eneste av disse som benytter Sceneweb systematisk som sin arkivløsning.

Import fra premieredatabasen til Norsk teater- og orkesterforening (NTO)

Institusjonsteatrene og frigruppene registrerer sine premierer i en felles database som publiseres på scenekunst.no. DTS har inngått en avtale om å importere data fra denne databasen.

Lenking til objekter på andre portaler

Objekter i Sceneweb kan lenkes til digitalt materiale som er lagret andre steder, for eksempel DigitaltMuseum. DTS har en avtale med Dextra photo i forbindelse med deres fotoarkiv fra teaterfotografen Frits Solvang. Dextra photo digitaliserer samlingen og legger den ut på DigitaltMuseum. Avtalen gir Sceneweb tillatelse til å lenke til disse bildene på DigitaltMuseum.

Sceneweb som publiseringsportal for andre

Sceneweb kan fungere som publiseringsportal for andre institusjoners arkiver. Kunstbanken er et eksempel på dette. De registrerer metadata om dokumentasjonen av den årlige performancefestivalen de arrangerer, direkte inn i Sceneweb-databasen. Etersom prosjektet av ressurshensyn ikke kan lagre filmer i databasen, så lagrer Kunstbanken disse i Vimeo. Metadataene og fotoene ligger inne på Sceneweb med lenke til Vimeo for fremvisning av filmene. På denne måten dekker Sceneweb et behov for Kunstbanken samtidig som avtalen bidrar til at Sceneweb innholdsmessig blir rikere.

Samarbeid med Nasjonalbiblioteket

I tiden fremover vil materialinnsamlingen også foregå gjennom et samarbeid DTS har inngått med Nasjonalbiblioteket. Dette samarbeidet beskrives nærmere i kapittel 3.5.

3.4.4 Ophavsrett

Tilgjengeliggjøring av materiale som foto, filmer, artikler, plakater, programmer og tekster lovreguleres etter åndsverkloven.⁵

Noe materiale kan være lisensiert med Creative Commons-lisensen (fri lisens). Det betyr at materialet kan brukes fritt innenfor visse rammer som går på om materialet kan deles, brukes kommersielt, om det kan forandres på, om opphavspersonene skal krediteres eller ikke. Dersom materialet ikke er lisensiert på denne måten, gjelder de opprinnelige opphavsrettighetene. Det

5 Lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk.

betyr at all bruk må avklares med den som har rettighetene til materialet. Noe av materialet som er tilgjengelig på Sceneweb, eies av DTS, men mye av materialet har andre rettighetshavere, som enkeltkunstnere, skribenter, privatpersoner, scenekunstinstitusjoner og andre. For å ivareta deres rettigheter innhenter DTS samtykke til å publisere deres materiale på Sceneweb. DTS har utviklet egne samtykkeerklæringer som de systematisk tar i bruk overfor rettighetshavere de inngår avtaler med.

Det er opp til dem som har opphavsrett, å avgjøre om materiale de råder over, skal kunne gjøres tilgjengelig. DTS opplever således også at de ikke får mulighet til å publisere alt materiale de får tilgang til. DTS har blant annet erfart at fotografer kan være restriktive når det gjelder å gi tillatelse til at deres fotografier gjøres tilgjengelig. DTS har ikke anledning til å kjøpe bildene, og er således avhengig av at materialet gjøres tilgjengelig kostnadsfritt. Fotografene er på sin side avhengig av å få inntekter for arbeidet sitt, og vil i mange tilfeller ikke gi tillatelse til at bilder gjøres tilgjengelig. DTS har også erfart at de ikke har kunnet legge ut en anmeldelse fordi avisen som eier den, ikke gir tillatelse til viderepublisering.

3.4.5 Erfaringer

DTS har gjennom arbeidet med Sceneweb tilegnet seg mye erfaringer knyttet til hva som fungerer godt og hva som fungerer mindre godt.

Erfaringene med det frie feltet har vært gode. DTS oppfattet representantene for det frie scenekunstheltet som imøtekommende og samarbeidsvillige. Forespørslene deres om å få tilgang til arkivmateriale ble møtt med stor velvilje av et miljø som så dette som en anledning til å få dokumentert sin egen historie. Det går gjetord om hvordan prosjektgruppen mottok arkivmateriale fra kunstnere og andre som hadde arkivmateriale. Informantenes beskrivelse av dette er billedlig. Mengder av usortert arkivmateriale ble båret inn på kontoret til DTS i pappesker og plastposer.

DTS har også positive erfaringer knyttet til å benytte frilansere i arbeidet med å digitalisere og registrere materialet i databasen. Prosjektlederen legger vekt på at det hadde stor betydning for kvaliteten på arbeidet at frilanserne som ble engasjert, hadde teatervitenskapelig bakgrunn. Frilanserne fikk ansvar for å innhente og registrere materialet fra en institusjon eller et felt.

DTS' strategi for å samle dokumentasjon om det norske scenekunstheltet i en felles database bygget på en forutsetning om en bred og samlet innsats fra hele bransjen. Med dette som utgangspunkt har de arbeidet for at de andre bransjeorganisasjonene skulle komme inn på eiersiden, og at de ulike teaterinstitusjonene skulle bidra med innregistreringer av sine aktiviteter i databasen. Selv om prosjektet har bred støtte i bransjen, har erfaringene så langt likevel vist at det har vært vanskelig å samle bransjen om forpliktende bidrag til realiseringen av prosjektet. Dette gjelder både forsøkene på å få medeiere i bransjeorganisasjonene og med hensyn til å få de ulike institusjonene til å bidra med å fylle databasen med innhold gjennom å registrere egne produksjoner i databasen.

DTS hadde et innledende samarbeid med NTO (Norsk teater- og orkesterforening) som også bidro med noe økonomisk støtte til prosjektet. DTS har ønsket å få med NTO som deleiere av Sceneweb, men har ikke lyktes med det.

DTS gjorde innledningsvis forsøk på samarbeid med Danseinformasjonen. Danseinformasjonen var allerede i gang med å utvikle sin database, og DTS ønsket å undersøke muligheten for å kjøpe seg inn i denne. Utfordringer med å finne felles ståsted og felles målsettinger gjorde imidlertid at de to partene ikke valgte å gå videre med samarbeidet. De to aktørene har likevel blitt enige om en viss arbeidsdeling for å unngå dobbeltarbeid.

Strategien med å satse på en bred, felles innsats fra de ulike institusjonene så innledningsvis ut til å lykkes. DTS inngikk avtaler med et titalls institusjoner som fikk tilgang som superbrukere av databasesystemet. Planen var å samle dokumentasjon av dagens og fremtidens forestillinger gjennom at institusjonene selv registrerte data om sine forestillinger i databasen. Som idé fikk strategien bred støtte i miljøet, men det stoppet likevel opp når det kom til selve gjennomføringen. Ifølge DTS var det ikke alle institusjonene som ønsket å inngå i et samarbeid, og blant dem det ble inngått avtaler med, er det kun to som aktivt legger inn materiale i databasen i dag. Begrunnelsen institusjonene gir, er at de ikke har tid til å prioritere dokumentasjon. Fokuset deres er knyttet til neste produksjon og markedsføring og salg av denne, og de vier derfor lite oppmerksomhet til dokumentasjon av egen virksomhet. Det begrunnes med at registreringen er for tungvint for dem, og at de heller prioriterer kanaler

som fungerer som markedsføringskanal for produksjonene. En kunstnerisk leder uttrykker dette som følger:

Det er for tungvint – det er ikke der vi selger. Det viktigste for oss er å selge – vi lager en pdf som er en presentasjon som vi sender ut til et kjempenettverk i hele verden. Denne passer ikke inn i de formatene som DTS har for markedsføring. Hjemmesidene til DTS er ikke vurdert som en markedsføringskanal. Foreløpig ser vi dem ikke som det.

Som markedsføringskanal overfor publikum har sceneweb ifølge DTS begrenset verdi så lenge en ikke kan bestille billetter der. Dette synspunktet deles av informantene vi har snakket med som representerer institusjonene.

For å gjøre registrering i Sceneweb attraktivt for institusjonene tilbyr DTS fri tilgang til å bruke løsningen som egen database. Per i dag benytter Kunstbanken og Akershus Teater Sceneweb som sitt eget arkiv. Inntrykket vårt er at det først og fremst er de store institusjonsteatrene som bruker tid på å registrere data om forestillingene i databasesystemer. Erfaringene til prosjektgruppen er at de store teatrene ikke ønsker å bytte ut sine systemer til fordel for Sceneweb.

DTS oppsummerer erfaringene med å engasjere bransjen som følger:

DTS har forsøkt å engasjere feltet i dette prosjektet. Vi har gjennom disse første 5 årene hatt mange samarbeidspartnere, og dette så veldig lovende ut i begynnelsen, men har så, når det ble snakk om konkrete tiltak, stoppet samarbeidene opp. (Fra rapport til Kulturrådet, datert 12.12.2012)

Økonomisk situasjon

DTS har arbeidet for å finne samarbeidspartnere som kan ta deleierskap i prosjektet, men det har så langt ikke lyktes dem å få til det. De vurderer det også som lite realistisk at de vil finne samarbeidspartnere som vil ta et økonomisk delansvar for prosjektet i tiden som kommer.

Den begrensede ressursituasjonen har gjort at DTS ikke har hatt muligheter til å holde tempoet i utviklingen av databasen oppe. Resultatet er at store mengder av det innsamlede materialet, deriblant hele repertoardatabasen til Den Nationale Scene, foreløpig ikke er lagt inn i databasen. I kjølvannet av dette opplever de det som krevende å bevare begeistring og legitimi-

teten i bransjen, og frykter at det vil ha negative konsekvenser for den videre utviklingen dersom de ikke klarer å holde trykket oppe på utviklings-siden.

Den ressursmessige situasjonen til prosjektet oppleves av DTS som å være prekær, og Sceneweb står i dag uten midler til å videreutvikle prosjektet i ønsket retning. Erfaringene med å leie inn ressurser på frilansbasis oppleves som gode, og det er ønskelig fra DTS' side å fortsette med denne måten å jobbe på. Samtidig ser de et behov for å knytte til seg flere ressurser på fast basis, både for å få kapasitet til den videre utviklingen og for å samle faglig kompetanse på en mer stabil basis.

3.5 Resultater

Resultatene DTS har oppnådd i perioden de mottok støtte fra Kulturrådet, kan oppsummeres i følgende punkter:

- utvikling av databasen og publisering av Sceneweb
- dokumentasjon av deler av det frie scenekunstheltet
- dokumentasjon av deler av den institusjonalserte scenekunsten
- frembringelse av ny kunnskap og tilgjengeliggjøring av materiale
- avtale med Nasjonalbiblioteket

På grunn av manglende økonomiske ressurser valgte prosjektgruppen å nedprioritere produksjon av filmdokumentarer om utvalgte scenekunstnere. De har heller ikke brukt ressurser på analyse og forskning slik de oppgav som mål i den første søknaden til Kulturrådet.

Utvikling og publisering av Sceneweb

DTS har for det første utviklet databasen Sceneweb som ble publisert 2011. Videre har de dokumentert og digitalisert store mengder materiale. Ikke alt av dette er registrert på Sceneweb, men antall tilgjengelige objekter på Sceneweb er i oktober 2014 oppe i nærmere 37 000.

Dokumentasjon av det frie feltet

Det opprinnelige utgangspunktet for Sceneweb var å dokumentere det frie scenekunstheltet. Tabellen nedenfor gir en oversikt over hvilke registreringsjobber som ble gjort i forbindelse med at DTS leide inn frilansere.

TABELL 3-3: OVERSIKT OVER INNREGISTRERINGER GJORT AV INNLEIDE FRILANSERE.

INSTITUSJON	STATUS
Black Box Teater	Lagt inn arkivmateriale fra 2006–2014
BIT – Teatergarasjen	1998–2014*
Teaterhuset Avant Garden	2006–2014
Det Åpne Teater	2003–2009
Figurteateret Nordland	2015–2010
RadArt og generelt fra Tromsø og omegn	Generelt, ikke tidsspesifikt
Frie grupper i Stavanger og omegn	Generelt, ikke tidsspesifikt
Frie grupper i Bergen og omegn	Generelt, ikke tidsspesifikt
Frie grupper i Oslo og omegn	Generelt, ikke tidsspesifikt
Oversettelse til engelsk	Generelt, ikke tidsspesifikt

* Her inngikk også midler fra Bergen kommune.

Prosjektgruppen har også jobbet med å innlemme dokumentasjon fra hele scenekunstheltet, og dagens versjon av Sceneweb inneholder informasjon både om den frie og den institusjonalserte scenekunsten.

Noen institusjoner og grupper er registrert med fullstendig repertoar. Blant disse er:

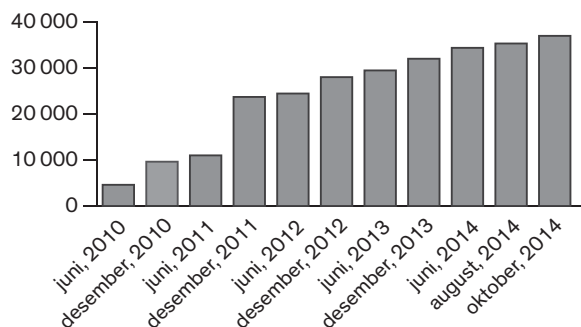
- Oslo Nye Teater
- Det nye Teater
- Perleporten Teatergruppe
- Det Motsatte Prosjekt
- Verdensteatret
- Grusomhetens Teater

I tillegg er noen enkeltkunstnere også registrert med fullstendig repertoar.

Figur 3–2 viser antall objekter som ble registrert i databasen fra oppstart i 2010 frem til høsten 2014.

Backlog

Gjennom arbeidet med Sceneweb har DTS vært i dialog med over 200 kunstnere/kompanier/institusjoner. Dette har gitt DTS tilgang til store mengder materiale. Per august 2014 har de tilgang til over 4000 digitaliserte objekter fra private arkiver. Dette er arkiver fra frie teater- og dansegrupper som DTS har samlet inn og digitalisert, men som det ikke har vært ressurser til å legge inn i databasen ennå. Dette materialet befinner seg i en såkalt backlog, der alt materiale samles i påvente av registrering. Dette er blant annet dokumentasjon om Baktruppen, Tramteatret,

Figur 3-2 Antall objekter registrert i Sceneweb, 2010–2014.

Visjoner Teater, Lilith Frisk & Vilt, Sampo Teater, Cirka Teater, Anne Helgesen, Elsa Kvamme, Levende Dukker og Temte Productions.

I tillegg har DTS fått tillatelse til å benytte all informasjon fra til sammen 160 nettsider. Eksempler på nettsider er kunstnerne egne hjemmesider der de har dokumentert sin egen produksjonshistorikk.

Videre har DTS inngått samtykkeerklæringer om rettighetene til å registrere og publisere fagtekster fra 30 nålevende skribenter, blant andre Therese Bjørneboe, IdaLou Larsen, Lillian Bikset, Amund Grimstad, Annette Mürer, Camilla Eeg-Tverbakk, Drude von der Fehr, Grete Indahl, Inger Margrethe Lunde, Jens Harald Eilertsen, Kari Saanum, Karoline Skuseth, Knut Ove Arntzen, Maja Løvland, Lisa Marie Nagel, Melanie Fieldseth, Sidsel Pape, Siren Leirvåg, Tore Vagn Lid, Helge Reistad, Yngve Kvistad, Chris Erichsen og Kai Johnsen.

DTS har også fått tilgang til repertoardatabase for Den Nationale Scene og Teatret Vårt og fått tilsendt repertoaroversikter fra Dramatikerforbundet for teatrene Edderkoppen, ABC-teatret, Fahlstrøms Theater, Christiania Theater, Rogaland Teater og Sogn og Fjordane Teater.

Grunnen til at materialet ikke er registrert i databasen, er ressursmangel.

Ny kunnskap

DTS har samlet informasjon fra en rekke ulike kilder, og mye av det er unikt materiale som ikke har vært tilgjengelig tidligere. Dette gjelder spesielt dokumentasjonen av det frie feltet. I innsamlingsperioden mottok DTS store mengder materiale som de digitaliserte, systematiserte og produserte metadata om. Informasjonen som nå er tilgjengelig på Sceneweb, har ikke vært tilgjengelig før. Men mye ny kunnskap om institusjonsteatrene er også gjort tilgjengelig, blant annet

repertoaroversiktene fra Oslo Nye Teater og Trøndelag Teater som ikke har vært tilgjengeliggjort for allmennheten tidligere.

DTS produserer metadata om alle objekter som legges inn i databasen. Metadata er data som tjener til å definere eller beskrive andre data. Fra en programplakat vil en for eksempel kunne hente ut metadata som navn på stykke, dramatiker, scene, medvirkende og deres roller, tidspunkt, osv. Metadataene regnes således som ny kunnskap. Kunnskapen en får fra et foto av en forestilling, blir rikere med den kontekstuelle informasjonen om hvor bildet er tatt, fra hvilken forestilling og hvilke aktører som er avbildet. På denne måten bidrar metadataene til økt kunnskap om objektene.

Organiseringen av databasen som en objektrelatert database danner grunnlag for å sammenstille informasjonen på måter som ikke har vært gjort før. Ved at databasestrukturen er lagt til rette for å lenke materiale til andre data i databasen, gis det mulighet til å sette informasjonen inn i en ny og større sammenheng. En kan for eksempel få en sammenstilling av alle Peer Gynt-oppsetninger, på tvers av scener, eller alle produksjoner en kunstner har deltatt i. Dokumentasjon av et kunstnerskap kan komme fra ulike kilder: gjennom ulike teaterarkiver, privat dokumentasjon, avisartikler, osv. Ved å lenke sammen alt som har med en kunstner å gjøre, får en muligheten til å vise hele kunstnerens karriere. Summen av kunnskap som sammenkoblinger mellom objektene og metadataene gir, kan betegnes som vesentlig større enn delene (Engels, 2010). På denne måten skapes ny kunnskap.

Samarbeid med Nasjonalbiblioteket

DTS har siden oppstart av prosjektet hatt en dialog med Nasjonalbiblioteket. Dette har å resultert i en konkret samarbeidsavtale. I forbindelse med at Nasjonalbiblioteket skal gjøre noe med sin teatersamling, har DTS fått en avtale med dem som gir dem tillatelse til å legge dette inn i sin database. Utgangspunktet for samarbeidet er avleveringsplikten som Nasjonalbiblioteket forvalter. Alle offentlige teatre i Norge har etter lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument (9. juni 1989 nr. 32) plikt til å levere inn alt teatermateriale (skuespillmanus, plakater, program, brosjyrer, årsmeldinger, lydopptak og videoer) som de skaper i forbindelse med sine teaterproduksjoner, til Nasjonalbiblioteket. Til tross for den lovfestede plikten blir denne etterlevet i varierende grad. Dette er ikke spesielt for scenekunstheltet, men gjelder alle bransjer.

Nasjonalbiblioteket har derfor en kontinuerlig utfordring knyttet til å sørge for at plikten etterleves, og man bruker mye ressurser på dette.

Nasjonalbiblioteket jobber systematisk med materialtyper, og har lagt opp et prosjekt der de skal digitalisere og arkivere forestillingsprogrammer og plakater de har fått inn gjennom pliktavleveringen. På bakgrunn av det inngåtte samarbeidet henvendte de seg til et utvalg etablerte scenekunstinstitusjoner og frie scenekunstgrupper med invitasjon om å inngå i et pilotprosjekt. Henvendelsen var todelt. For det første ble aktørene bedt om å avlevere to eksemplarer av forestillingsplakater og fire eksemplarer av forestillingsprogrammer fra tidligere og nåværende produksjoner, dette i henhold til pliktavleveringen. For det andre ba de om tillatelse til å tilgjengeliggjøre materialet på nettsiden til sceneweb.no og Nasjonalbibliotekets nettsider.

Henvendelsene resulterte i en avtale med 14 institusjoner og 7 frie grupper. Følgende organisasjoner har samtykket i å være med i pilotprosjektet med Nasjonalbiblioteket og DTS:

- Nationaltheatret (Oslo)
- Oslo Nye Teater (Oslo)
- Det Norske Teatret (Oslo)
- Den Norske Opera & Ballett (Oslo)
- Black Box Teater (Oslo)
- Dansens Hus (Oslo)
- Den Nationale Scene (Bergen)
- Trøndelag Teater (Trondheim)
- Nordland Teater (Mo i Rana)
- Teater Innlandet (Hamar)
- Hålogaland Teater (Tromsø)
- Riksteatret (Oslo/Norge)
- Akershus Teater (Lillestrøm)
- Beavivváš Sámi Našunálateáhter (Kautokeino)

Av frie scenekunstgrupper er det inngått avtaler med:

- De utvalgte (Oslo)
- Verk Produksjoner (Oslo)
- Jo Strømgren Kompani (Oslo)
- Ferske Scener (Tromsø)
- Grenland Friteater (Porsgrunn)
- Grusomhetens Teater (Oslo)
- Nordic Black Theatre (Oslo)

Rent konkret skal teatrene levere materiale til Nasjonalbiblioteket som tar ansvaret for å digitalisere dette. Nasjonalbiblioteket deler filen med DTS som registrerer den i Sceneweb-databasen. Innholdet i databasen tilgjengeliggjøres på

Sceneweb.no. Alt materiale er registrert i Nasjonalbibliotekets system og ivaretas i henhold til deres lagringsrutiner. På den måten blir Sceneweb å regne som en publiseringskanal for materiale som gjennom avleveringsplikten forvaltes av Nasjonalbiblioteket.

Med utgangspunkt i materialet som samles inn, vil Sceneweb kunne produsere metadata om produksjonene, med informasjon om alle medvirkende, datoer, tekstutdrag m.m. Slik vil materialet romme mer informasjon (tekst og metadata) enn selve det digitaliserte programmet eller plakaten og på denne måten frembringe ny kunnskap.

Lagring

Nasjonalbiblioteket tar ansvar for langtidslagring av de fysiske objektene (f.eks. programmer og plakater) og av den digitaliserte versjonen av disse. Nasjonalbibliotekets digitale sikringsmagasin har et 1000-årsperspektiv for sin bevaring av dette. Det er en aktuell problemstilling for Nasjonalbiblioteket å ta et ansvar for å bidra til sikker lagring av resten av databasen også.

Samarbeidet er nyttig for begge parter

Nasjonalbiblioteket har etablert nasjonale standarder for digitalisering av ulike typer materiale. Dette åpner for at Nasjonalbiblioteket kan inngå i strategisk samarbeid med eksterne partnere i digitaliseringsarbeidet og på denne måten dra nytte av andres digitaliseringsarbeid. Nasjonalbiblioteket ser det derfor som gunstig å inngå i eksterne samarbeid da dette gir en kostnadsdeling og en mulighet til å holde et høyere tempo i arbeidet.

Nasjonalbiblioteket omtaler samarbeidet som nyttig for begge parter. Nasjonalbibliotekets rolle er å få inn alt som er gitt ut i ulike norske medier, og gjøre det tilgjengelig for forskning og dokumentasjon. Utfordringen deres er at de ikke passivt kan vente på å få inn materiale, men at de må være aktive for å få det inn. Ifølge Nasjonalbiblioteket krever det store ressurser å sørge for å inndrive materiale. En av begrunnelsene Nasjonalbiblioteket har for å gå inn i samarbeidet med DTS, er således knyttet til at de på denne måten får bistand til å nå scenekunstmiljøene. DTS kan i kraft av sine relasjoner til bransjen bidra til mer effektiv inndrivning av materiale. Videre bidrar samarbeidet til at kulturarvmateriale gjøres tilgjengelig for publikum.

Med Nasjonalbiblioteket som samarbeidspartner og med pliktavleveringen som utgangspunkt får DTS tilgang på materiale de så langt

har hatt vanskeligheter med å få inn. Videre gir det prosjektet faglig legitimitet, noe som kan bidra til bredere støtte og oppslutning om prosjektet.

Nasjonalbiblioteket har en teaterhistorisk samling. Noe av dette materialet har de fått i gave, mens annet har de kjøpt på ulike auksjoner. Ifølge Nasjonalbiblioteket supplerer Sceneweb deres samling og vice versa. De ser også muligheten for å bidra med mer materiale enn det som gjøres tilgjengelig i forbindelse med avtalen de har inngått nå. Blant annet har Nasjonalbiblioteket fått inn rundt 1000 manus, og dersom man får rettighetssiden på plass, ser man en mulighet for at dette kan gjøres tilgjengelig på Sceneweb.

Nasjonalbibliotekets vurdering av databasen

Nasjonalbiblioteket understreker at de ikke har foretatt en grundig analyse av databasestrukturen, men at vurderingen deres så langt er at oppbyggingen er god. Spesielt fremheves det som svært positivt at basen er objektrelatert og bygget på FRBR. Videre er det Nasjonalbibliotekets vurdering at metadataene som er utviklet for Sceneweb, er langt bedre enn metadataene de selv benytter for dokumentasjon av scenekunstheltet.

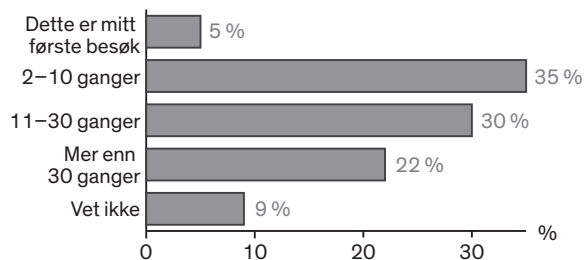
3.6 Brukerevalueringer

Det har vært et mål for evalueringen å si noe om hvordan nettportalen er tatt i bruk av ulike brukergrupper, og i hvilken grad den dekker det behovet brukerne har.

DTS gjør jevnlig analyser av datatrafikken på sceneweb.no. I 2013 hadde sceneweb.no 44 452 besøk, hvorav 34 139 var genuine brukere. Per medio september 2014 registrerte nettsiden 37 581 besøk fra adresser i til sammen 120 ulike land. 79 prosent av adressene er norske (statistikk fra DTS).

For å kunne si noe mer utfyllende om brukerne gjennomførte vi en undersøkelse på nettsidene til Sceneweb. Formålet med undersøkelsen var å hente inn tilbakemeldinger fra flest mulig av dem som bruker og har brukt tjenesten, mer enn å få et representativt bilde av dem som besøker nettsidene. Undersøkelsen ble besvart av 117 respondenter. Som nevnt i kapittel 2 der metoden for gjennomføringen omtales, understreker vi at den lave svarprosenten knyttet til undersøkelser som dette bidrar til en nedtonet ambisjon om å gi et representativt bilde av brukerne som sådan.

I tillegg til webundersøkelsen har vi gjennom informantintervjuene også hentet inn brukerevalueringer. Noen av disse vil også presenteres her.

Hvor mye har brukerne tatt i bruk Sceneweb?**Figur 3-3** Antall besøk på sceneweb.no

95 prosent av dem som besvarte undersøkelsen, hadde besøkt sidene før, og mange har brukt sidene relativt mange ganger. 35 prosent oppga at de hadde besøkt sidene mellom 2 og 10 ganger, mens en andel på 30 prosent oppga at de hadde besøkt sidene et sted mellom 11 og 30 ganger. 22 prosent oppga at de hadde besøkt nettsidene mer enn 30 ganger.

Utdanning

Utdanningsnivået til brukerne som har deltatt i undersøkelsen, er gjennomgående høyt: 91 prosent har utdanning på universitetsnivå, 55 prosent på masternivå eller høyere. Slik sett er de lite representative for befolkningen som sådan, men om det gir et representativt bilde av brukergruppen til sceneweb.no, er usikkert gitt den nevnte muligheten for utvalgsskjevhet i undersøkelsen.

Yrke

Respondentene har oppgitt hvilket yrke de har, og ut fra svarene har vi foretatt en siling av hvem som har jobber direkte i tilknytning til scenekunstheltet og ikke. Ut fra dette kan vi anslå at minst 58 prosent jobber innen scenekunstheltet, men da er yrker som kunstner, frilansskribent og designer holdt utenfor. Det er derfor en mulighet for at disse jobber inn mot scenekunstheltet, slik at andelen kunne vært høyere hvis vi også hadde inkludert disse. Til tross for dette usikkerhetsmomentet kan vi likevel fastslå at resultatene av brukerundersøkelsen tyder på at Sceneweb først og fremst benyttes av personer med tilknytning til scenekunstheltet. Dette korresponderer også med DTS' oppfatning av hvem brukerne av Sceneweb er.

Formål med å bruke Sceneweb

Resultatene av undersøkelsen viser at 90 prosent har jobbrelaterte formål med å besøke nettsiden, mens 5 prosent besøker nettsiden i forbindelse med studier. 21 prosent oppgir at formålene med

å besøke nettsidene er relatert til privat bruk, enten som eneste formål eller i kombinasjon med jobb-/studierelaterte formål.

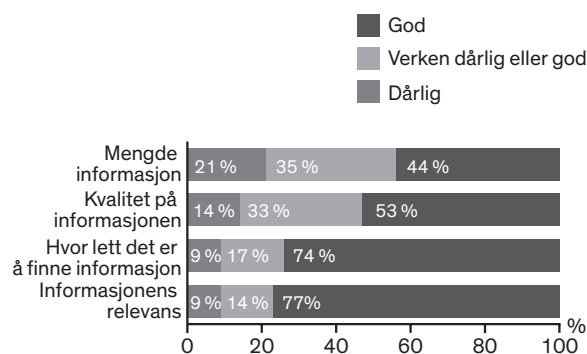
Hovedinntrykket vi har fått av hvilke konkrete formål brukerne har med å besøke Sceneweb, illustreres i følgende:

Jeg bruker disse sidene som et oppslagsverk i nyere norsk samtidsteater og dans – jeg bruker sidene for å orientere meg om pågående og kommende produksjoner og aktiviteter innen disse to kunstfelt – og noen ganger også for å hygge meg og lese ting jeg ellers ikke har sett, lest eller hørt om.

Brukerevalueringer

Brukerne ble bedt om å vurdere tjenesten ut fra noen forhåndsutvalgte parametere på kvalitet. Det vil alltid kunne være en diskusjon om hvilke parametere som er relevante. I en undersøkelse som dette må en også begrense seg til det en anser som det aller mest nødvendige. Vi har valgt å fokusere på mengden av og kvaliteten på informasjonen, da vi mener begge er essensielle for tjenestens kvalitet. I tillegg har vi inkludert vurderinger av hvor lett det er å finne informasjonen, og hvor relevant denne oppfattes sett ut fra brukerens behov. Respondentene har angitt sin vurdering på en skala fra 1 (svært dårlig) til 5 (svært god). For enkelthets skyld har vi slått sammen verdiene 1 og 2 og verdiene 4 og 5 og gitt dem kategoriene «dårlig» og «god», verdien 3 har fått benevnelsen «verken dårlig eller god».

3 av 4 opplever at det er lett å finne informasjon på Sceneweb, og at det de finner, er relevant for dem. Samtidig er brukernes tilbakemeldinger med hensyn til kvaliteten på informasjonen mer negative. Litt over halvparten (54 prosent) oppfatter kvaliteten på informasjonen som god. Minst forøyd er brukerne med mengden av informasjon. 44 prosent mener mengden er god, mens 21 prosent mener den er dårlig.

Figur 3-4 Brukerevalueringer.

I tillegg til brukernes vurdering av tjenesten på en fast verdiskala har vi også bedt om deres kvalitative vurdering av tjenestens styrker og svakheter. Vi vil i det følgende løfte frem noen synspunkter som har blitt fremmet i undersøkelsen. Brukerne har blitt bedt om å gi tilbakemeldinger på både styrker og svakheter, men har i størst grad gitt innspill med hensyn til hva de opplever som svakheter, og kommet med innspill til forbedringer. Dette gjenspeiles også i vår analyse av resultatene.

Styrken ligger i potensialet

At brukerne kan være mindre fornøyd med informasjonsmengden, slik resultatene av brukerundersøkelsen viser, er naturlig for en tjeneste som er gjort tilgjengelig for allmennheten fra første stund. Og gitt at tjenesten på langt nær har fullført sitt prosjekt, vil det i overskuelig fremtid være en uløselig del av prosjektet. Samtidig er brukerne glade for at databasen dekker et så vidt område, og det synes derfor som om portalens styrke og svakhet bunner i det samme, nemlig en høy ambisjon. Det at ambisjonen for prosjektet er høy, gjør portalen mer aktuell som kilde for informasjonsinnhentning. Samtidig vil manglende informasjon oppleves som en svakhet gjennom at brukeren ikke får sitt behov dekket. To brukere uttrykker dette treffende:

*Styrken er at det er en **mulighet** for å finne alt man trenger å vite. Svakheten er at alt ikke er der.*

Mengden informasjon er en styrke, og svakhetene ligger der det mangler informasjon.

Ambisiøst prosjekt, som har mye potensiale til å bli en verdifull informasjonskilde.

Uklarhet i hva basen inneholder og hva den mangler

Det finnes også brukere som er kritiske til ambisjonene, og som ser det som en svakhet at en ikke får god nok informasjon om hva basen inneholder og hva som mangler. Følgende to sitater fra webundersøkelsen beskriver dette:

Det er for uklar informasjon om hva basen inneholder. For høye ambisjoner (ønsket om å være «komplett»).

Hvilken definisjon av det hele scenekunstheltet opererer de med? Det er egentlig i praksis avgrenset med samarbeidspartnernes mulighet til å bidra med det. Det burde ha stått noe om hva som ligger i databasen.

Det er kanskje ikke først og fremst det at brukeren forventer at informasjonen skal være komplett, som er utfordringen. Langt på vei er utfordringen i større grad knyttet til at brukerne opplever det som vanskelig å avgjøre hva basen inneholder og hva den ikke inneholder. Dette synspunktet formidles også i intervjuene vi gjennomførte med informanter fra det teatervitenskapelige miljøet. En av informantene sier at det er vanskelig å forstå hvilken definisjon av «hele scenekunstheltet» som legges til grunn, og at det er vanskelig å få oversikt over hva som er «skjelettet» i databasen. Dette bidrar i neste omgang til at det er umulig å avgjøre hva databasen inneholder og hva den ikke inneholder.

Ikke egnet som verktøy for forskere

Verken DTS eller våre informanter fra de teatervitenskapelige forskningsmiljøene mener at databasen alene kan benyttes til forskningsformål. Samtidig påpeker flere at basen er et ypperlig utgangspunkt for raskt å få oversikt, og at det således kan forenkle forskningsprosessen. En av informantene våre påpeker at en som forsker på teater, uansett må oppsøke det fysiske materialet, men at basen kan brukes for å få et raskt overblikk over feltet. Konklusjonen må likevel være at databasen i seg selv ikke er egnet til forskningsformål.

Fra webundersøkelsen har vi fått følgende tilbakemelding på databasens mulighet til å fungere som redskap i forskning:

The interface looks nice and useful, generally very good, the structure is nice, categories seem well-chosen. The weakness is clearly that there is not much material yet – most of the productions I looked at only contain very basic and very little information, not really useful as a tool for research as yet. Also the historical dimension seems almost non-existing, very little on «old» productions. But once it comes to include substantial amounts of information, it will be very good!

Det synes å være enighet om at databasen må inneholde mer (komplett) informasjon dersom den skal være aktuell å bruke i forbindelse med forskning. En informant fra intervjuene vi gjennomførte, mener i tillegg at ambisjonen om å dekke hele scenekunstheltet og at materialinnsamlingen i stor grad baseres på institusjonenes egen innmelding, bidrar til å undergrave databasens mulighet til å være relevant i forbindelse med forskning:

Jeg opplever ambisjonen som naiv. Det gjør at jeg er skeptisk til prosjektet, ikke minst fordi det baserer seg på institusjonenes egen innmelding. Burde hatt en form for en arbeidende administrasjon. Det handler igjen om hva det skal være. Nå har den en slags wiki preg, men med en stor ambisjon ... Nå er det ikke noe godt redskap for forskning. Det handler også om at det er avgrenset innholdsmessig, manglende mulighet for definererte søk.

Hva skal Sceneweb være?

Både i informantintervjuene og i webundersøkelsen er det gitt tilbakemeldinger om en opplevd uklarhet knyttet til hva sceneweb.no skal være. I den sammenheng er det fremmet ulike oppfatninger om hvorvidt inkluderingen av premierekalenderen er positiv eller ikke. Flere gir uttrykk for at de oppfatter kalenderen som en spilleplan over hva som fremføres på de ulike scenene. Derfor tolkes det negativt at kalenderen inneholder så lite som den gjør. Det er kun premieredatoene som ligger inne, slik at en forestilling kun kommer opp på premieredatoen og ikke på de andre dagene den settes opp. Dette er det vanskelig for brukerne å forstå, og det kan for noen bidra til en oppfatning av at informasjonen i kalenderen ikke er korrekt. Dette kan for noen bidra til at de også vurderer resten av informasjonen i portalen som lite korrekt.

When the theatres are continuously active with giving correct information, it is informative to look it up at Sceneweb. But most of them are not. A lot of the information on your page is incorrect. I think the project is too ambitious. According to you, there are no performances being performed in Norway today!

Det er en styrke at det er et så omfattende materiale på sidene, det kan imidlertid virke litt lite fokusert noen ganger, jeg blir litt i tvil om hva som er målet med sidene. Er det å være et arkiv eller en nyhetsside?

Flere av brukerne mener at informasjonen i databasen er ufullstendig. Dette relaterer de til at DTS har hatt vanskeligheter med å få teatrene til å bidra med informasjon til databasen. En av brukerne oppsummerer dette som følger:

Ideen om et nettsted der teaterhistorien samles, er god. Utfordringen er å få teatrene til å sende inn informasjonen, og derved samle relevant historie. Nettstedet er avhengig av at scener flest stiller

opp om prosjektet. Halvveis er lite verdt. Da finner brukere heller informasjonen gjennom andre kanaler.

En annen legger vekt på at databasestrukturen er god, og at databasen innholdsmessig fortsatt er mangelfull, men at potensialet er der dersom prosjektet blir satset på.

Styrken er den svært grundige informasjonsstrukturen som ligger til grunn for nettsidene. Det er mulig å registrere en mengde detaljerte opplysninger og omfanget i databasen er stort. Ulempen er at så lenge informasjonen om hvert enkelt objekt er nokså knapp, blir Sceneweb en informasjonskanal som ikke er tilstrekkelig oppdatert. Jeg savner bilder og jeg savner utfyllende beskrivelser av især personer og forestillinger. Teaterhistorisk kan Sceneweb bli uvurderlig, men det krever økonomisk satsning.

DTS har som målsetting å fungere som en markedsføringskanal for scenekunsten. Det er likevel få brukere som eksplisitt sier at de bruker databasen til å søke informasjon om det som for tiden spilles på scenene. Intervjuene med informanter fra scenekunstinstitusjonene viser også at disse ikke ser på Sceneweb som en markedsføringskanal, og at de tar i bruk andre kanaler til dette.

3.7 Drøfting av måloppnåelse

I tråd med målsettingene har DTS utviklet en scenekunstdatabase for å kunne registrere og gjøre innsamlet dokumentasjon av norsk scenekunst tilgjengelig på sceneweb.no. Det finnes ingen andre tilsvarende databaser som presenterer dokumentasjon av scenekunst på tvers av institusjoner i Norge, noe som gjør Sceneweb unik. Med oppbygning som relasjonsdatabase og med godt utviklede metadata fremstår databasen som en god løsning for registrering og tilgjengeliggjøring av dokumentasjon om scenekunst. Til tross for begrensede økonomiske midler har det lyktes prosjektgruppen å samle inn og registrere en stor mengde dokumentasjon. Det har også lyktes prosjektgruppen å etablere et viktig strategisk samarbeid med Nasjonalbiblioteket.

Samarbeidet med Nasjonalbiblioteket er etter vårt inntrykk en milepel for prosjektet. Gjennom samarbeidet har DTS fått tilgang til materiale fra institusjoner de tidligere ikke hadde fått til et samarbeid med. På denne måten får DTS dermed tilgang på materiale man ellers ikke ville fått. På generell basis bidrar samarbeidet også med

å gi økt legitimitet til prosjektet, noe vi tror vil kunne gi flere positive ringvirkninger i det videre arbeidet. Nasjonalbiblioteket har ikke tatt stilling til (men er heller ikke avvisende til) å ta et fremtidig ansvar for lagring av databasen. Det er også muligheter for at Nasjonalbiblioteket kan gjøre mer av materialet fra sin teatersamling tilgjengelig på Sceneweb i fremtiden. At Nasjonalbiblioteket vurderer avtalen som nyttig for realiseringen av egne målsettinger, må også anses som positivt for fremtidig samarbeid.

Vårt inntrykk er også at prosjektet har knyttet til seg den kompetansen man til enhver tid har hatt behov for. Dette gjelder først og fremst teaterfaglig kompetanse, men også kompetanse med hensyn til oppbygging av databaser har vært essensielt. Prosjektet har ikke formelt knyttet til seg arkivfaglig kompetanse, men har hentet inn råd på områder der de har ment det har vært aktuelt. Mye av materialet i databasen har sin opprinnelse i andre arkiver, og i så måte er Sceneweb mer å anse som en sammenstilling av informasjon snarere enn et arkiv. Den bibliotekfaglige kompetansen synes å ha vært viktigere i dette prosjektet.

DTS har i tilknytning til prosjektet tatt en rekke strategiske beslutninger i forbindelse med utviklingen av Sceneweb. Beslutningen om å dekke hele scenekunstheltet er etter vårt inntrykk det som har skapt størst diskusjon og uenighet i bransjen. Inntrykket er at prosjektets ambisjon om å dekke hele scenekunstheltet både utgjør en styrke og en svakhet. At ambisjonen er høy, gjør portalen mer aktuell som kilde for informasjonsinnhentning. Samtidig skaper den høye ambisjonen forventninger, blant annet om informasjonsmengden i databasen, som Sceneweb så langt ikke kan oppfylle. Manglende informasjon vil være en svakhet ved prosjektet i overskuelig fremtid, og slik sett vil det være urimelig å måle prosjektets vellykkethet opp mot et mål om å være komplett. Det kan likevel hende at prosjektet ville vært tjent med å vurdere muligheten for avgrensninger.

Sett ut fra den ressursmessige situasjonen prosjektet befinner seg i, har man etter vår vurdering tatt gode beslutninger hva gjelder lagring av databasen og innholdet i denne. Lagringsløsningen anses likevel å være for sårbar i det lange løp ettersom materialet ikke lagres samlet, og fordi selve databasen bør ha en sikrere lagringsplass. Det bør derfor diskuteres om det er fornuftig og mulig å samle alt materiale på ett sted. Nasjonalbiblioteket fremstår som den mest relevante samarbeidspartner i så måte.

DTS' beslutning om å ha et redaksjonelt ansvar for innholdet i databasen er etter vår mening viktig for kvalitetssikringen. For Nasjonalbiblioteket er det av avgjørende betydning at DTS har et redaksjonelt ansvar og gode rutiner for kvalitetssikring av innholdet i databasen.

Sett fra et brukerperspektiv fremstår det som noe uavklart hva Sceneweb skal være. Det uavklarte knytter seg til hvilken informasjon en kan forvente å finne i databasen, hvilken målgruppe informasjonen er beregnet på, og om databasen også skal fungere som en markedsføringskanal for oppsetningene.

Organisering av arbeidet

Selv om det råder en viss uenighet om de konkrete målsettingene med prosjektet, har det samtidig opparbeidet seg en bred støtte i bransjen. DTS har aktivt henvendt seg til bransjen, noe som har resultert i avtaler med en rekke institusjoner, grupper og enkeltpersoner. Avtalene gir DTS tilgang til materiale som dokumenterer norsk scenekunst. Til tross for bred støtte i bransjen tilsier erfaringene likevel at det ikke er realistisk å basere prosjektets videre utvikling på bidrag fra bransjen. Institusjonene vil verken bruke egne personalressurser på å registrere data inn i databasen eller bidra med egne midler til dette arbeidet.

Organiseringen som har vist seg å fungere bra for DTS, har vært å benytte frilansere til å innhente, digitalisere og registrere materiale. Da har institusjonene kun bidratt med å stille sitt materiale til rådighet uten å måttet bidra med egne ressurser. Samtidig gir det DTS bedre muligheter for å kvalitetssikre registreringsarbeidet ved at de benytter egne ansatte.

Samarbeidet med Nasjonalbiblioteket er etter vårt inntrykk en milepel for prosjektet. Gjennom samarbeidet har DTS fått tilgang til materiale fra institusjoner de tidligere ikke hadde fått til et samarbeid med. På denne måten får de dermed tilgang til materiale de ellers ikke ville fått. På generell basis bidrar samarbeidet også med å gi økt legitimitet til prosjektet, noe vi tror vil kunne gi flere positive ringvirkninger i det videre arbeidet. Nasjonalbiblioteket har ikke tatt stilling til, men er heller ikke avvisende til, å ta et fremtidig ansvar for lagring av databasen, noe som ville gi DTS en større sikkerhet med hensyn til lagringen av databasen. Det er også muligheter for at Nasjonalbiblioteket kan gjøre mer av materialet fra sin teatersamling tilgjengelig på Sceneweb i fremtiden. At Nasjonalbiblioteket vurderer avta-

len som nyttig for realiseringen av egne målsettinger, må også anses som positivt for fremtidig samarbeid.

Både DTS og Nasjonalbiblioteket mener prosjektet er organisert på en optimal måte slik det er i dag. Begge parter vektlegger DTS' nærhet til bransjen som avgjørende for at prosjektet skal lykkes.

I dag er det én person som har ansvaret for Sceneweb, noe som etter vår vurdering gjør prosjektet svært sårbart.

Finansiering

DTS opplever den økonomiske situasjonen som prekær, og det har ikke lyktes dem å finne samarbeidspartnere som har kunnet gå inn og sikre prosjektets økonomiske fremtid. Den finansielle situasjonen prosjektet har i dag, er ikke forenelig med å utvikle prosjektet i den retningen de ønsker.

Vi kan ikke se at videreføring med dagens ambisjonsnivå og ressurstilgang kan være en god løsning. Dette vil lede til svak måloppnåelse og en database som ikke fungerer godt for noen formål. Vi mener at det er behov for en klargjøring av hvilke formål Sceneweb skal tjene. Denne drøftingen må ta inn over seg mulighetene for å mobilisere tilstrekkelige ressurser.

Dersom prosjektet skal videreføres med det ambisjonsnivået det har i dag, må ressurstilgangen tilpasses i forhold til det. En videreføring med lavere ambisjonsnivå vil etter vår vurdering innebære at prosjektet må foreta noen avgrensede valg, enten med hensyn til hvor stor del av scenekunstheltet som skal dekkes (bare det frie feltet, kun repertoarer, avgrensning av tidsepoke e.l.), eller når det gjelder hvilke formål tjenesten skal dekke (markedsføring, forskningsformål, informasjon til publikum).

Danseinformasjonens historieprosjekt

4.1 Bakgrunn for prosjektet

4.1.1 Danseinformasjonen

Danseinformasjonen, tidligere Senter for danse-kunst, ble etablert i 1994 som det nasjonale informasjon- og kompetansesenteret for danse-kunst, og har hatt som oppgave å innhente, bevare og formidle informasjon om danse-kunst i Norge. Virksomheten finansieres over kulturbudsjettets kapittel 324, scenekunstformål, post 78. De ansatte ved Danseinformasjonen har fra senteret ble etablert, erfart at det har vært et stort behov for å synliggjøre den norske dansehistorien. Både danse-kunstnere og akademia har hatt behov for mer kunnskap.

En av Danseinformasjonens hovedoppgaver har vært å formidle informasjon om alle profesjonelle danseproduksjoner av norske koreografer og kompanier, i tillegg til internasjonale gjestetpill i Norge. Denne informasjonen ble først distribuert som lister på papir, etter hvert i en dansekalender på nettsiden danseinfo.no.⁶ Databasen som er grunnlaget for kalenderen, kalles forestillingsbasen og inneholder opplysninger om alle forestillinger fra 1995 til dags dato som er koreografert og fremført av norske koreografer og kompanier i inn- og utland. Per i dag er det registrert ca. 50 000 objekter, slik som forestillingstitler, spilletider, kompanier og spillesteder. Bruken av forestillingsbasen er gratis, og de aller fleste som setter opp forestillinger, bruker Danseinformasjonen for å markedsføre sine aktiviteter.

I tillegg til arkivsamling og intervjuer har Danseinformasjonen en fotosamling og et videotek. Videoteket består av rundt 900 titler med danseforestillinger, disse er i hovedsak fra perioden etter 1994.

4.1.2 Historieprosjektet

I prosjektsøknaden viser Danseinformasjonen til at dokumentasjonen av scenedansens utvikling i Norge har vært svært mangelfull. Danseinformasjonen ønsket derfor å sette i gang et treårig dokumentasjonsprosjekt som skulle samle inn og dokumentere norsk dansehistorie innenfor det frie scenekunstheltet for perioden 1960–1994. Sett under ett skjedde det en sterk utvikling i perioden. Antall aktører ble mangedoblet, nye dansestiler ble vist, og scenedans ble danset i nye fora. Dansemiljøet spredte seg fra Oslo til andre landsdeler.

Danseinformasjonen hadde tidligere gjennomført et dokumentasjonsprosjekt innenfor tidsperioden 1945–1960 i form av intervjuer med aktører som var sentrale i dansemiljøet i denne perioden. Når det gjaldt perioden etter 1994, vil i følge prosjektsøknaden dokumentasjon av danseaktiviteter i stor grad være ivaretatt av Danseinformasjonens egen database med forestillingsopplysninger.

Historieprosjektet skulle avgrenses til å dokumentere det frie dansefeltet. Flesteparten av dansere og koreografer har befunnet seg utenfor institusjonene, og feltet har i liten grad vært dokumentert. Det eksisterer i Norge kun to statlige dansekompanier, Nasjonalballetten og Carte Blanche, hvor det per 2007 var totalt 63 faste stillingshjemler for dansere. Norske Danse-kunstnere (fagforbundet for dansere, koreografer og pedagoger) regnet med at det i 2007 var over 400 dansere som arbeidet utenfor institusjonene. Institusjonene har i større grad dokumentert egen virksomhet gjennom pliktavleveringen, og Nasjonalballettens historie og utvikling er dessuten dokumentert gjennom flere selvbiografier og biografier. Det varierte mye hva de frie gruppene hadde dokumentert av egen virksomhet.

I prosjektsøknaden påpekes det at dans er en kunstart som ofte har kommet i skyggen av andre

⁶ Nettportalen ble opprettet som følge av at Danseinformasjonen i 2006 mottok støtte fra ABM-utvikling.

scenekunstformer. Mens disipliner som teatervitenskap, litteraturvitenskap og musikkvitenskap har eksistert i lengre tid, ble dansevitenskap først opprettet som et studium ved NTNU i 2003 (masterstudium fra 2004). Det påpekes at det metaperspektivet som kunststartene får fra forskning og akademiske miljøer, er viktig, og har stor betydning for kunstens utvikling. Dansekunst har i stor grad manglet dette perspektivet. Dans er dessuten øyeblikkets kunst og etterlater seg lite skriftlig dokumentasjon. Manglende dokumentasjon hindrer forskning.

4.2 Prosjektets mål

Med historieprosjektet ønsket Danseinformasjonen å bygge opp en samling bestående av skriftlige, muntlige og visuelle kilder. Kildemateriale skulle gjøres allment tilgjengelig. Dokumentasjonen skulle gi informasjon til den allment interesserte og samtidig være et grunnlag for undervisning, kunnskapsproduksjon og forskning.

I henhold til prosjektsøknaden var overordnede mål med historieprosjektet følgende:

- å dokumentere dansekunstens historie i Norge
- å øke interessen for dans ved å gjøre informasjon om dans mer tilgjengelig
- å øke dansekunstens status ved å legge til rette for og gjøre det attraktivt å forske på dans og dansens utvikling i Norge

Historieprosjektet skulle omfatte følgende aktiviteter:

- Gjennomføre intervjuer med dansere, koreografer, pedagoger og andre aktører som var aktive i danseproduksjoner i årene 1960–1994.
- Samle inn eksisterende dokumentasjon fra aktører (dansekunstnere og kompanier) som var aktive i perioden.
- Gjennomgå kildemateriale fra arkivskapere som har (hatt) tilknytning til dans (private og offentlige arkiver).
- Både eksisterende og nytt materiale skulle digitaliseres, arkiveres og katalogiseres.
- Materiale som ble lånt eller avlevert til Danseinformasjonen, skulle i størst mulig utstrekning skannes.
- Det skulle utvikles løsninger for å publisere samlingen på Internett. Prosjektet skulle drøfte og avklare rettighetsproblematikk når det gjaldt publisering.

For å formidle norsk dansehistorie skulle det utarbeides en filmdokumentar som formidlet høydepunkter i norsk dansehistorie. Det var også planlagt å utforme andre sluttprodukter som artikler, en essaysamling og en dokumentasjonsfilm.

4.3 Forprosjekt

Før det ble søkt om penger til historieprosjektet, hadde Danseinformasjonen et forprosjekt som var grunnlaget for prosjektsøknaden.⁷ I forprosjektet ønsket man blant annet å få en oversikt over hva som eksisterte av tilgjengelige kilder. Forprosjektet var i kontakt med en rekke institusjoner som kunne ha informasjon og dokumentasjon om scenedans i perioden 1960–1994. I søknaden nevnes Riksteatret, Rikskonsertene, Nationaltheatret, Den Norske Opera, Det Norske Teatret, NRK, Oslo kommune ved Byarkivet, Teatermuseet, Nasjonalbiblioteket og de frie scenene som Black Box Teater i Oslo, Bergen Internasjonale Teater og Avant Garden i Trondheim. Den Norske Opera og Carte Blanche hadde arkiver fra egen virksomhet, men for øvrig ble det avdekket at det eksisterte svært lite informasjon om temaet. Noe arkivmateriale, spesielt fra den tidlige dansehistorien, befinner seg i Oslo Museum (tidl. Teatermuseet) og Nasjonalbiblioteket.

I forprosjektet ble det utarbeidet en oversikt over hele perioden 1960–1994 som inneholdt en beskrivelse av utviklingen i norsk dansemiljø. Perioden ble inndelt i tre faser:

I første fase, 1960–1969, var det få aktører, og det frie feltet var lite og oversiktlig. Etableringen av heldagsskolene Ballettinstituttet og Den Norske Opera midt på 60-tallet var viktige begivenheter for dansens utvikling. NRK brukte dans i flere av sine TV-programmer på 60-tallet, og gjennom disse programmene fikk mange kjennskap til dans og ballett.

Andre fase, 1969–1982, startet med at Høvik Ballett, den første frie gruppen, ble opprettet. Deretter ble det etablert flere frie grupper, som Collage Dansekompani og Fri ballett. De frie gruppene danset hovedsakelig moderne dans. I slutten av denne fasen ble Statens Balletthøgskole opprettet, og første kull var ferdig utdannet i 1982.

I den tredje fasen, 1982–1994, skjedde det mye som følge av at det i 1982 for første gang kom en offentlig støtteordning i statsbudsjet-

⁷ Historisk bakgrunn: Kartlegging av aktiviteter. Vedlegg til Danseinformasjonens prosjektsøknad til Kulturrådet.

tet for fri scenekunst, i form av driftsstøtte til frie grupper. Mange nye kompanier ble etablert. I tillegg markerte en rekke koreografer seg individuelt. I 1988 ble den offentlige støtten delt opp i driftsstøtte og prosjektstøtte, senere forsvant driftsstøtten. Dette førte til at danserne jobbet i prosjekter ofte som frilansere i stedet for å være faste medlemmer av grupper og kompanier.

Forprosjektet inneholder en detaljert oversikt over hvilke kompanier og institusjoner som ble etablert i perioden 1960–1994, samt en oversikt over sentrale koreografer, dansere, pedagoger og kritikere. I tillegg omfattet den sentrale teknikere og musikere/komponister. Den inneholdt også et forslag til intervjuobjekter og en intervjuguide.

4.4 Finansiering av prosjektet

Danseinformasjonens historieprosjekt har mottatt midler fra Kulturrådet og Fritt Ord på til sammen 1 050 000 kroner. I tillegg har Dansens Hus og Danseinformasjonen bidratt med egenfinansiering. Prosjektets inntekter er fremstilt i tabell 4-1.

Danseinformasjonen søkte om støtte til prosjektet hos flere aktører. Opprinnelig finansieringsplan for det treårige prosjektet omfattet 2 775 000 kroner. Inkludert egenfinansiering har prosjektet disponert 2 431 000 kroner i perioden 2008–2011.

Både Kulturrådet og Fritt Ord bevilget 150 000 kroner mindre enn omsøkt. For å imøtekomme krav fra Kulturrådet om egenfinansiering omdisponerte Danseinformasjonen og Dansens Hus egne driftsmidler, henholdsvis 360 000 og 540 000 kroner.

Prosjektet greide ikke å få den finansieringen som var planlagt, og Danseinformasjonen har brukt langt mer av egne driftsmidler både i prosjektperioden og etterpå enn det var lagt opp til. Manglende fullfinansiering har fått konsekvenser for gjennomføring og fullføring av prosjektet.

ABM-utvikling ble søkt om midler både i 2007, 2008 og 2009, men søknadene ble avslått. Det ble imidlertid gitt en positiv tilbakemelding på søknaden for 2008, og ifølge rapporteringene fra Danseinformasjonen ble det formidlet at en fremtidig søknad ville stå sterkere hvis et samarbeid med en av de større institusjonene i ABM-sektoren ble formalisert. I søknaden til ABM-utvikling for 2009 ble det lagt stor vekt på tilgjengeliggjøring og formidling ved hjelp av digitale tjenester, som var et av satsingsområdene til ABM-utvikling. Det ble søkt særskilt om finansiering til en videreutvikling av forestillingsbasen til en arkivdatabase slik at også objekter kunne registreres (dokumenter, videoer, foto). Riksarkivet var villig til å inngå et samarbeid innenfor indekseringsarbeidet, og ønsket også å se på mulighetene for å starte et pilotprosjekt for skanning av dansehistorisk materiale i sitt arkiv. Det ble søkt om 550 000 kroner fra ABM-utvikling fordelt over to år til dette arbeidet. Søknaden ble avslått.

Danseinformasjonen har også søkt om midler, og fått nei fra flere andre aktører, blant annet Oslo kommune, Fond for Lyd og Bilde og Sparebankstiftelsen. Danseinformasjonen har dessuten søkt Kulturrådet, Fond for lyd og bilde og Fritt Ord om midler til et formidlingsprosjekt. Dette fikk de heller ikke midler til.

Danseinformasjonen har søkt Kulturdepartementet om driftsmidler til en fast stilling med arkiv-/historiekompetanse (til arbeidet med det dansehistoriske materialet) hvert år siden 2011. Søknaden er begrunnet med at det ikke finnes noen ABM-institusjon som har fokus på dansekunst i sin virksomhet. For innværende år mottok Danseinformasjonen en økning i driftsmidler på 491 000 kroner. Deler av dette er brukt til å kartlegge hvordan arkivsamlingene i Danseinformasjonen bør organiseres videre. Danseinformasjonen har også mottatt støtte (83 000 kroner) fra Kulturrådet til denne kartleggingen.

TABELL 4-1: DANSEINFORMASJONENS HISTORIEPROSJEKT, INNTEKTER I PERIODEN 2007–2011.

	2007	2008	2009	2010	2011	TOTAL
Norsk kulturråd	150 000	300 000	300 000	150 000		900 000
Fritt Ord	150 000					150 000
Dansens Hus (egenfinansiering)	180 000	90 000	180 000	90 000		540 000
Danseinformasjonen (egenfinansiering)	120 000	60 000	120 000	60 000	481 000	841 000
Sum inntekter	600 000	450 000	600 000	300 000	481 000	2 431 000

4.5 Gjennomføring av prosjektet

Arkivsituasjonen og planlagt prosjekt

Bortsett fra arkivene til Den Norske Opera & Ballett og Carte Blanche har den norske dansehistorien som beskrevet hovedsakelig vært i privat eie. Det er vanlig å vurdere bevaringsverdigheten til et arkiv basert på bestemte kriterier som for eksempel arkivskapens betydning og representativitet innenfor sin kategori. I historieprosjektet ønsket man i utgangspunktet å samle inn så *mye* arkivmateriale som mulig uten særlige begrensninger. Dette hadde både sammenheng med at det var så lite dokumentasjon på feltet, og at antallet private arkivskapere (som dansere, koreografer, kompanier) var så begrenset.

Opprinnelig var planen at prosjektet skulle gå over tre år og starte opp i 2008. Den sentrale aktiviteten i prosjektet skulle være gjennomføringen av ca. 50 intervjuer med aktører på dansefeltet. I tillegg skulle det samles inn skriftlig materiale fra informantene i form av programmer, hefter, bilder, turnéoversikter og lignende. Det var dessuten ønskelig å få tak i eksisterende videopptak av danseforestillinger og prøver (spesielt før midten av 80-tallet).

Planen var å sette i gang med prosjektet i januar 2008. Prosjektplanen var følgende:

- Januar 2008–mai 2008: oppstartsfase med utarbeiding av fremdriftsplan, innkjøp og investeringer, ferdigstilling av liste over informanter som skulle intervjues.
- Mai 2008–mai 2010: gjennomføre intervjuer og samle inn skriftlig materiale som skulle arkiveres. Tidligere innsamlet materiale skulle digitaliseres.
- Mai 2010–desember 2010: ferdigstilling av prosjektet, ferdigstilling sluttrapport, høydepunkt fra intervjuene redigeres på en dvd, utarbeide artikler om prosjektets resultat.

Historieprosjektet ble av ulike grunner forsinket, og det er fortsatt ikke endelig ferdigstilt. Utilstrekkelig finansiering er en viktig grunn til manglende ferdigstilling. Nedenfor beskriver vi arbeidet med de ulike aktivitetene i prosjektet, og hva som er status for prosjektet i dag.

Organisering og aktiviteter

I løpet av perioden har prosjektet hatt tre ulike prosjektledere. Skiftet av prosjektleder i 2009 medførte at prosjektet bare var i drift to måneder i begynnelsen av året og fire måneder på slutten. Prosjektet ble derfor forlenget, et halvt år, frem til september 2011. Deretter forlen-

get Danseinformasjonen prosjektet ut juni 2012. Denne siste perioden ble finansiert med Danseinformasjonens midler. Prosjektet har hatt en referansegruppe som støtte for prosjektleder. Referansegruppen var virksom i perioden 2008–2011. Referansegruppen har diskutert hvordan de bevilgede midlene burde disponeres, og vært aktivt med i utvelgelsen av intervjuobjekter. Prosjektleder og referansegruppens leder har hatt løpende kontakt. Referansegruppen har først og fremst hatt betydning for en kunstfaglig kvalitetssikring av innholdet; ingen av medlemmene i referansegruppen hadde arkivfaglig kompetanse.

Prosjektet kan deles inn i fem ulike hovedaktiviteter:

- Valg av teknologiske løsninger og løsninger for arkivering
- Innsamling av eksisterende privatarkiv
- Innsamling av nytt muntlig materiale (videointervjuer)
- Ordning, digitalisering, indeksering og katalogisering
- Tilgjengeliggjøring (formidling) og langtidslagring

Aktivitetene i prosjektet er til dels gjennomført parallelt, til dels bygger de på hverandre. Arbeidet er preget av en todeling. I den første fasen ble arbeidet med å etablere et digitalt arkiv vektlagt, i den neste fasen ble arbeidet med å gjennomføre videointervjuer vektlagt. Denne todelingen henger sammen med prioriteringer som ble gjort i forbindelse med at prosjektet fikk ny prosjektleder. Nedenfor beskriver vi først aktivitetene i prosjektets første fase, deretter aktivitetene i neste fase.

Aktiviteter i første del av prosjektet – 2008

I forprosjektet ble det ikke drøftet eller foretatt undersøkelser rundt digitalisering og tilgjengeliggjøring av materialet i arkivet. I prosjektets oppstartsfase ble det lagt et betydelig arbeid i å undersøke hvilke teknologiske løsninger som fantes på disse områdene, og hvilket utviklingspotensial de representerte. Planlagte løsninger for hvordan materialet kunne ordnes og tilgjengeliggjøres i en database, ble beskrevet i et eget metodokument (Bråthen 2008). Dokumentet drøfter arkivfaglige problemstillinger knyttet til prosjektet, og omhandler også en avklaring av rettighetsproblematikk samt en drøfting av intervjuer som metode.

Ved oppstarten av prosjektet startet prosjektleder med å få en oversikt over hva som var sam-

TABELL 4-2: VIKTIGE HENDELSER I FREMDRIFTEN AV DANSEINFORMASJONENS HISTORIEPROSJEKT.

2007	Utarbeiding av forprosjekt med oversikt over feltet i perioden 1960–1994, samt utforming av mål for hovedprosjektet.
2008	Utarbeidelse av arbeids- og metodedokument. Planlegging av arkiv. Undersøkelse av teknologiske løsninger. Avklaring av rettighetsproblematikk. Innsamling og digitalisering av materiale. Oppstart av intervjuer.
2009	Intervjuer med aktører på dansekunstheltet. Videreutvikling av databaseløsningen. Noe innsamling og digitalisering av materiale. Skifte av prosjektleder.
2010	Intervjuer med aktører på dansekunstheltet. Innsamling av informantenes privatarkiv. Digitalisering av innsamlet materiale. Videreføring av arbeidet med databasen.
2011	Intervjuer med aktører på dansekunstheltet. Totalt 48 intervjuer med 50 informanter ferdigstilles. Innsamling av informantenes privatarkiv. Digitalisering av innsamlet materiale. Videreføring av arbeidet med databasen. Presentasjon av prosjektet på CODA-festivalen.
2012	Prosjektperioden forlenges til 30.06.12. Utarbeiding av en formidlingspakke. Digitalisering av innsamlet materiale. Videreføring av arbeidet med databasen.
2013	Noe formidling fra prosjektet i regi av Danseinformasjonen.
2014	Noe formidling fra prosjektet i regi av Danseinformasjonen. CIBER kartlegger hva som kreves for å ferdigstille arkivet, og leverer rapport. Forberedelse av lansering av 42 intervjuer med 45 informanter på danseinfo.no den 17. desember.

let inn tidligere, hvilket format materialet var i, og hva som krevdes for at det eksisterende materialet kunne inngå i et digitalt arkiv.⁸ Det ble også gjort en kartlegging av danseproduksjoner eller annet materiale som er knyttet til dansekunst/dansekunstnere, som er bevart i NRK.

Danseinformasjonen hadde ikke egnede lokaler til lagring av materiale. Tanken var at det skulle lagres der kortvarig og deretter avleveres videre til en depotinstitusjon.

Prosjektet ønsket et samarbeid med en arkivinstitusjon, og tok kontakt med blant annet Riksarkivet og Nasjonalbiblioteket. Det var samtaler med Riksarkivet vedrørende opprettelse av et samarbeid om indeksering av videointervjuer. Et slikt samarbeid avhang av at det fulgte med midler, og Riksarkivet var med på en søknad om midler til dette arbeidet. Denne søknaden ble avslått, og det ble heller ikke noe av annet samarbeid.

Digitalisering av arkivmateriale

Det var et mål at arkivmaterialet skulle foreligge i en digital form og være tilgjengelig på internett. Metodedokumentet gjennomgår hvordan henholdsvis papirmateriale, lydopptak, fotografier, videomateriale (intervjuer og danseforestillinger) bør digitaliseres.

I arbeidet med å digitalisere papirbasert materiale, fotografier og audiovisuelt materiale (video) ble det lagt vekt på å velge formater som var plattform- og teknologiavhengige. Metodedokumentet påpeker betydningen av at hele samlingen ble digitalisert i ensartede formater som

ikke var avhengig av en bestemt type program for å kunne leses.

Store deler av det arkivmaterialet som ble mottatt i 2008 eller var mottatt tidligere, ble konvertert fra analogt til digitalt format. Det gjaldt audiovisuelt materiale som VHS- og Beta-videokassetter, DAT-taper og papirbasert materiale. Det digitale materialet ble registrert.

Teknologiske muligheter for indeksering av audiovisuelt materiale ble kartlagt. Planen var at i videofilmene skulle navn og stikkord bli koblet direkte med markører som plasseres i videofilmene. I tillegg skulle det legges inn metadata om intervjuet, som intervjuobjekt, intervjuer, fotograf/lyd, sted, dato.

Database

For å sikre formidling og tilrettelegge for forskning var det svært viktig å ha en database som gjorde det mulig å systematisere det arkivmaterialet som ble bygget opp i prosjektet. Danseinformasjonen hadde som beskrevet ovenfor en egen database – forestillingsbasen. Det ble bestemt at funksjonaliteten i forestillingsbasen skulle utvides slik at databasen også kunne brukes til å registrere og beskrive «objekter» som papirbasert, fotografisk og audiovisuelt materiale. Databasen skulle integreres i formidlingsgrensesnittet til Danseinformasjonens nettportal slik at det kunne gjøres søk direkte mot databasen. Dokumentasjonsprosjektets felt for registrering av personer, kompanier og sted skulle benytte samme tabellstruktur som den eksisterende forestillingsbasen, slik at det blant annet oppnås logisk tilknytning mellom objekter i begge databasene.

Det var flere fordeler ved at den dansehistoriske databasen skulle inngå i en felles base med

8 Danseinformasjonen hadde blant annet mottatt arkivene etter Dansens År, Collage Dansekompani og Høvik Ballett.

forestillingsbasen. Mye av arkivmaterialet som ble samlet inn, refererer til og dokumenterer flere av forestillingene som er registrert i forestillingsbasen. Felles databaseløsning gjorde det mulig å knytte relasjoner mellom arkivmaterialet i historieprosjektet og forestillingsbasen. Brukervennligheten ville økes ved at alle søk kunne gjøres ett og samme sted.

Forestillingsbasen er i Open Source-teknologi (PHP/MySQL). Strukturen er basert på ABM-utviklings standard for fotokatalogisering og gjenstandskatalogisering.

Vedkommende som har utviklet databasen og web-sidene til Danseinformasjonen, ble engasjert for å videreutvikle forestillingsbasen. Denne leveransen ble svært forsinket.

Danseinformasjonen har parallelt med produksjonen av det historiske materialet (historieprosjektet) brukt en del av virksomhetens midler på å videreutvikle databasen. Status for databasen er omtalt i avsnitt 5.8.

Ordning og katalogisering

Det digitale arkivet skulle romme alt opprinnelig arkivmateriale (papirdokumenter, avisutklipp, programmer og oversikter, fotografier, skannet materiale eller digitalisert videomateriale). Metodokumentet beskriver hvordan det digitale arkivet skulle bygges opp og katalogiseres slik at brukere ved hjelp av katalogen enkelt kan avgjøre om arkivet er relevant for deres formål.

I utgangspunktet tenkte man seg at det innsamlede materialet på sikt skulle avleveres til Riksarkivet. Det ble besluttet at struktur og beskrivelse av arkivkatalogene skulle følge prinsippene til allment arkivskjema. Prinsippene for struktur og logikk ved registrering av objekter (arkivmateriale) skulle videreføres i forestillingsbasen. Det innebar at løsningen skulle ha en oppbygning som ville gjøre det enkelt å eksportere materialet til arkivinformatjonssystemet ASTA, som er en felles nasjonal standard for registrering, distribusjon og fremfinning av arkivdata (se ASTAs nettsider). Ved ordning og katalogisering av arkivene i samlingen skulle det tas i bruk de ordnings- og katalogiseringsprinsipper som benyttes i arkivfeltet i dag, hvor koder for hovedserier og underserier fulgte oppsettet i ASTA. Bruk av ASTA gjør det mulig at arkivmateriale (dataene) kan eksporteres og gjøres tilgjengelig i Arkivportalen, som er en felles nasjonal søketjeneste som går på tvers av arkivinstitusjonenes kataloger. Ved prosjektets oppstart var ikke Arkivportalen etablert, men felles europeiske databaser som Europeana ble diskutert. Prosjektleder var

derfor opptatt av å legge til rette for eksport til andre formater/systemer.

Forestillingsbasen var bygget opp på noen av de samme prinsipper som ASTA, og kunne gjøres kompatibel.

Rettigheter og tilgjengelighet

Det var et mål at arkivmaterialet som ble samlet inn, skulle gjøres tilgjengelig og være søkbart på Internett. Det var derfor behov for å avklare hvordan lovverket regulerer bruk og tilgjengeliggjøring av arkivmateriale.⁹

Det skulle vurderes etter hvert om det skannede materialet kunne gjøres lesbart eller nedlastbart. Ved tilgjengeliggjøring på Internett er det blant annet begrensninger på bruk av foto- og videomateriale siden dette i mange tilfeller vil være omfattet av åndsverkloven og personopplysningsloven. I disse tilfellene skulle databasen kun vise til at materialet er fysisk eller digitalt tilgjengelig i Danseinformasjonens lokaler. Dersom dette materialet skulle være tilgjengelig på Internett, måtte tillatelse innhentes fra opphavsrettsperson og den enkelte aktør som er avbildet/filmet. Med bistand fra en jurist ble det utarbeidet samtykkeerklæringer slik at materialet skulle kunne gjøres tilgjengelig. Samtykkeerklæringerne gjaldt både bruksrett over arkiv og offentliggjøring av intervjuer. Det ble også vurdert om man kunne inngå kollektive avtaler med fagforbund om publisering av arkivmateriale i tråd med åndsverkloven. I den forbindelse ble Danseinformasjonen vurdert av Kulturdepartementet til å være en institusjon omfattet av reglene i kapittel 1 i forskrift til åndsverkloven – et krav hvis man skal inngå som part i slike forhandlinger.

Problemstillinger relatert til personsensitivt innhold har vært mest aktuelt når det gjelder intervjuene. Dansemiljøet er lite, med mye meningsutveksling og mange fraksjoner. Det var ønskelig at intervjuobjektene skulle føle seg frie til å snakke. Intervjuobjektene kunne velge å klausulere hele eller deler av intervjuet. Det viktigste var å få deres erfaringer dokumentert for ettertiden. Ett av intervjuene ble klausulert.

To alternative løsninger for tilgjengeliggjøring av intervjuene/arkivet er blitt diskutert. Ett alternativ var å gjøre det fritt tilgjengelig gjennom en åpen portal, det andre alternativet var at kun registrerte brukere skulle kunne se materialet etter pålogging. Fordelene ved å benytte en

9 Det vises til arkivloven, personopplysningsloven og åndsverkloven.

løsning der tilgangen ble begrenset gjennom en påloggingsløsning, var at dette kunne løse noe av rettighetsproblematikken. Det ble antatt at det ville være lettere å få tillatelse dersom et begrenset antall personer hadde tilgang og man visste hvem de var. Ulempene med en påloggingsløsning var at materialet/søkeordet ikke ville være tilgjengelig for søkemotoren Google. Hvis arkivet var søkbart i Google, ville det øke synligheten, men kanskje begrense hva som kunne legges der.

Bruks- og eiendomsrett til arkivet er avhengig av om arkivene er deponert eller avlevert. Bakover i tid hadde det ikke blitt inngått avtaler om deponering eller avlevering når Danseinformasjonen hadde mottatt privatarkiv. Hovedregelen er at bruk av private arkiver er styrt av privatrettslige avtaler mellom skaperen av materialet og arkivinstitusjonen. Det ble utformet avtaler om bruksrettigheter.

Intervjuer og innsamling av materiale

Det var opprinnelig planlagt å starte med videointervjuer i 2008, men man valgte å prioritere innsamling av arkivmateriale det første året. Det ble da ansett som en fordel å samle inn og registrere materiale som det aktuelle intervjuobjektet satt på, for på den måten å få mer kunnskap om personen før intervjuet ble gjennomført. Det var også ønskelig å indeksere og bearbeide intervjuene så snart de var gjennomført. Så lenge prosjektet ikke disponerte en database der alle opplysninger om arkivene og enkeltpersoner kunne legges inn, var dette også en grunn til å utsette intervjuene. Prosjektleder og referansegruppen valgte ut de første 20 intervjuobjektene. Det ble gjennomført to intervjuer i 2008, hvorav det ene var et prøveintervju.

Aktiviteter i perioden 2009–2012

Vedkommende som hadde vært prosjektleder i 2008, sluttet i stillingen, og det ble ansatt en ny prosjektleder i halv stilling. I tillegg ble det ansatt en prosjektmedarbeider i halv stilling.

Da den nye prosjektlederen startet, ønsket referansegruppen og Danseinformasjonen at arbeidet med å gjennomføre intervjuer skulle prioriteres. Prosjektleder gjennomførte mange av intervjuene, og fikk også bistand fra en frilans danseviter til å gjøre intervjuer. Den nyansatte prosjektmedarbeideren arbeidet i hovedsak med å skanne og digitalisere innkommet arkivmateriale. Prosjektleder avsluttet sitt engasjement høsten 2011. Prosjektmedarbeideren fortsatte som prosjektleder i 60 prosent stilling ut juni 2012. Denne forlengelsen ble finansiert av Danseinformasjonen. Hun fortsatte arbeidet med å digitali-

sere materialet, og jobbet også noe med å utarbeide materiale til formidling.

Arbeidet med arkivdatabasen ble videreført i 2009–2011. Forestillingsbasen er videreutviklet slik at den også kan registrere og beskrive historisk materiale (papirbasert, fotografisk og audiovisuelt). Tegnsettet i den eksisterende databasen ble skiftet ut, og er i tråd med ABM-utviklings anbefalte standard. Satsingen på videre arbeid med arkivbasen har av økonomiske årsaker vært noe begrenset. Status for arbeidet er beskrevet i avsnitt 5.8.

En del av det innsamlede materialet, inkludert intervjuene, er digitalisert, men det er lite som er registrert i databasen. Noen av videointervjuene er lagret i MOV-format og må konverteres til et robust og lossless-format.

Intervjuer og videre innsamling

Ved utgangen av 2010 var 27 intervjuer gjennomført og loggført. I 2011 ble 19 intervjuer gjennomført og loggført. Det vil si at prosjektet kom i mål med 46 av de planlagte 50 intervjuer. Hvert intervju varer i 2–2,5 timer. Intervjuene ble gjennomført med en egen fotograf som hadde ansvar for filmingen. Det ble lagt vekt på at kvaliteten på filmen skulle være god slik at den egnet seg for formidling.

Intervjuobjektene ble oppfordret til å levere egne arkiver til Danseinformasjonen. Prosjektet mottok blant annet plakater, programmer, avisutklipp, korrespondanse og store mengder fotografier.

Alle intervjuene er loggført. Det innebærer at hvert intervju følges av en oversikt med stikkordliste på tid. Intervjuene er råmateriale, det vil si at de kun er grovredigerte der bare passasjer med prat utenfor tema, hosting eller lignende er tatt bort. Enkelte av informantene har foreløpig ikke samtykket til at intervjuene kan vises. Danseinformasjonen har i etterkant forespurt disse om det er noe de ønsker at skal redigeres bort eller lignende for at materiale skal kunne frigis.

Intervjuene har hatt følgende temaer:

- personalia, dansebakgrunn og aktivitet
- tanker om dansemiljøet (støtteordninger, pedagogikk, dansens status – endringer) danseteknikk (endringer)
- teater-/dansevitenskapelig perspektiv, kunsthistorisk perspektiv, politisk perspektiv, sosiologisk perspektiv, historisk perspektiv

Det var et mål at intervjuobjektene skulle være representative for miljøet og den utviklingen som

skjedde i tidsperioden. Det var i utgangspunktet planlagt å intervju både koreografer og dansere og andre som var tilknyttet miljøet som teknikere, kritikere og musikere. Ved å inkludere en større gruppe var tanken å få informasjon om hvordan danseutviklingen ble oppfattet av mennesker som hadde en annen faglig tilknytning til dansemiljøet. Begrensede ressurser har gjort at koreografer og dansere er prioritert, men det er også intervjuet enkelte musikere og én kritiker/skribent. Det er dessuten enkelte intervjuer med pedagoger som hadde bygget opp ballettskoler i distriktene.

I referansegruppen var det en del diskusjon rundt utvelgelsen av intervjuobjekter. Det var diskusjon rundt hvem som har vært mest sentrale i ulike miljøer og innenfor ulike sjangre. Diskusjonene handlet også om bredden i hvem som skulle intervjues, og hvor langt frem i tid man skulle gå. Det ble ansett som viktig å intervju dem som hadde hatt en viktig kunstfaglig rolle. Det vil si at de som skulle velges ut, hadde vært betydningsfulle på sine områder og representerer en kontinuitet i den forstand at de har hatt innflytelse på dem som kommer etter. Et av medlemmene fra referansegruppen forteller om utfordringene med å velge ut intervjuobjekter:

Det var ganske tøft å velge ut, det handlet om hvilke aldersgrupper som skulle være representert, hvilke deler av miljøet, hvor langt fram i tid. Det var viktig å velge intervjuobjekter som representerer kontinuitet, få frem noen linjer. En vanskelig prioritering når du har mange informanter.

Inntrykket hos dem som intervjuet, er at de fleste av informantene var veldig positive til å bli intervjuet. Det var bare én av de forespurte som sa nei. Mange av informantene hadde en opplevelse av å være glemt. En av intervjuerne uttrykte at prosjektet ble «våpendrager for en truet generasjon», og at det var reelt at denne generasjonen fort kunne bli glemt. «Personlig opplever jeg at dette var en kjempeskatt.» Intervjuene gjenspeiler at det var tøffe vilkår for dansekunstnere i denne perioden.

De vi har intervjuet og som kjenner prosjektet, synes det er blitt en god bredde blant informantene. Intervjuene har inkludert sentrale aktører som har hatt stor betydning for senere dansere og for publikum. Det gir mulighet til å følge dansekunstens utvikling. Men det påpekes at dersom man hadde hatt mer ressurser, ville man i større grad kunnet inkludere personer som sto litt mer på siden av miljøene. Da ville

man fått flere historier og sett flere sider av et dansemiljø. De ville kunnet bidra med annen og utdypende informasjon. Én informant mener at distriktene kunne vært bedre dekket, og spesielt at det skjedde en utvikling i dansemiljøet på Vestlandet i perioden som ikke blir tilstrekkelig ivarettatt i intervjuene.

Formidling av materialet

Det er utarbeidet en presentasjon med et lite utvalg fra arkivmaterialet. Presentasjonen består av en minidokumentar med klipp fra intervjuene og et foredrag ledsaget av et utvalg av fotografier, videoklipp, dokumenter og kritikker. Presentasjonen varer ca. to timer. Danseinformasjonen har holdt denne presentasjonen for utdanningsinstitusjoner og på noen festivaler. Presentasjonen av Dansearkivet har også bidratt til at tidsskrifter har skrevet om dansehistorie. Blant annet har tidsskriftet *K* skrevet en artikkel basert på arkivmaterialet. Presentasjonen av det innsamlende materialet gjennomføres i dag som en del av Danseinformasjonens informasjonsarbeid.

Danseinformasjonen har ikke hatt midler til å sørge for formidling av materialet gjennom artikler eller lignende. Sidsel Pape og Margrete Kvalbein, som i egenskap av intervjuere kjenner materialet godt, har på egen hånd skrevet enkelte tekster basert på intervjuene.¹⁰ Det har vært snakket om å lage en antologi fra materialet, og flere minidokumentarer og eventuelt en større dokumentar, men dette er foreløpig ikke gjennomført.

Kompetanse i prosjektet

Den første prosjektlederen, som tidligere var utøvende danser, hadde noe kompetanse på historie og hadde arkivfaglig utdanning. Vedkommende som overtok som prosjektleder, hadde erfaring som danser samt noe akademisk bakgrunn og hadde mye kompetanse på intervjueteknikk. Forprosjektet ble ledet av en historiker med master i dansehistorie. Vedkommende hadde også danseerfaring.

Referansegruppen besto av fire personer (opprinnelig fem). Gruppens leder hadde lang erfaring som danser og koreograf, og gjennom dette arbeidet god kjennskap til utviklingen av norsk dansemiljø. Hun hadde også lang erfaring fra deltakelse i styrer og utvalg på dansefeltet. For øvrig besto referansegruppen av en danseviter (master i dansevitenskap), en teaterviter og en dansehistoriker (samme som ledet forprosjektet).

¹⁰ Blant annet essayet «Alene i dansemiljøet» av Sidsel Pape.

Dansefaglig kompetanse kan omfatte både akademisk kompetanse på dans og dansehistorie gjennom dansevitenskap, teatervitenskap og historie, og den kan omfatte erfaring fra egen utøvelse som danser og koreograf. I historieprosjektet har begge disse formene for kompetanse vært representert. Vi ser at i valg av prosjektledere har erfaring fra og kjennskap til dansemiljøet blitt vektlagt ved begge ansettelsene. Ved den første ansettelsen ble arkivfaglig kompetanse vektlagt, mens det ved den andre ansettelsen ble vektlagt at vedkommende skulle ha kompetanse på å gjennomføre intervjuer. Ingen av prosjektlederne har hatt akademisk bakgrunn fra dansevitenskap eller teatervitenskap. Flere av deltakerne i referansegruppen har imidlertid hatt slik kompetanse.

Vi ser at den arkivfaglige kompetansen i prosjektet har vært begrenset. Det var bare vedkommende som var prosjektleder første året, som hadde slik kompetanse. Ingen i referansegruppen har hatt arkivfaglig kompetanse. Vårt inntrykk er at manglende arkivfaglig kompetanse i kombinasjon med manglende økonomiske ressurser til å bruke ekstern datateknisk kompetanse har vært en medvirkende årsak til at prosjektet ikke er fullført.

Prosjektet krevde bred kompetanse, og det er vanskelig å sørge for at et prosjekt med begrensete midler skal inneha en slik kompetanse. Et hovedmål med prosjektet var å gjennomføre intervjuer. Det ble derfor prioritert å sørge for en kompetanse i prosjektet som bidro til at dette ble gjennomført.

Det er naturlig å tenke seg at et mer omfattende samarbeid med en arkivinstitusjon kunne løst noe av denne problematikken.

4.6 Utfordringer i arbeidet

Alle som har vært involvert i prosjektet, opplever at den største utfordringen har vært knyttet til manglende finansiering. Det har ikke vært tilstrekkelige midler til å fullføre prosjektet slik at det innsamlede materialet kunne gjøres tilgjengelig på den måten som var tenkt. Manglende ferdigstilling av prosjektet har også blitt vanskeligjort fordi leveransen av databaseløsning ble forsinket.

Prosjektlederne opplevde at prosjektet var mye større enn det midlene ga mulighet for, og at det krevde kompetanse på svært mange områder. I tillegg til dansefaglig og historisk kompetanse var det behov for juridisk, arkivteknisk og data-teknisk kompetanse samt kompetanse på for-

midling og intervjuteknikk. Prosjektlederne slet med de økonomiske begrensningene i prosjektet, og opplevde at det måtte gjøres et valg mellom å utvikle arkivfaglig verktøy eller å få gjennomført intervjuer. Det er et spørsmål om ambisjonene for prosjektet var for høye til at det var realistisk å følge dem opp.

Intervjuene ble prioritert fordi enkeltkunstners hukommelse er en svært viktig kilde for å dokumentere dansehistorie. Dersom man skulle brukt mer ressurser på å bygge opp arkivet, måtte man nedprioritert intervjuene i omfang eller antall. Ingen i prosjektet har ønsket det.

De ansvarlige ved Danseinformasjonen opplever at prosjektet krevde en bred arkivfaglig og datateknisk kompetanse som de ikke hadde ressurser til å ivareta. De hadde ønsket et samarbeid med en arkivinstitusjon, men lyktes ikke i å oppnå et slikt samarbeid, og man hadde heller ikke midler til å kjøpe konsulenttjenester.

4.7 Hva er resultatet av dansehistorieprosjektet?

I historieprosjekt 2 ble totalt 51 informanter intervjuet i 46 videoopptak. Alle intervjuene er loggført. I løpet av prosjektperioden mottok Danseinformasjonen 28 privatarkiver i gave. I tillegg mottok Danseinformasjonen 18 arkiver til låns som ble digitalisert. Totalt utgjorde det innsamlede materialet ca. 25 000 objekter eller 23 hyllemeter med arkiver.

Samlingen består av:

- ikke trykte (upubliserte) dokumenter som memoarer, arbeidsnotater, kontrakter, fotografier og lignende
- trykt (publisert) materiale som program, plakater, turnéoversikter, avisutklipp, bøker, årsmeldinger og lignende
- lydmateriale i form av kassetter og lignende
- audiovisuelt materiale i form av video og film av ulike formater

Mye av det mottatte arkivmaterialet er ennå ikke ordnet, katalogisert eller digitalisert. Det igangsatte arbeidet med å utvide forestillingsbasen til å inkludere historisk materiale er ikke ferdigstilt.

Ettersom Danseinformasjonen mangler tilfredsstillende løsninger for lagring og oppbevaring, har de sagt nei til å motta ytterligere materiale.

I tillegg til denne samlingen har Danseinformasjonen bygget opp en ganske bra oversikt over arkivmateriale som oppbevares andre steder.

Hvordan kan prosjektet ferdigstilles?

Danseinformasjonen fikk i 2013 midler fra Kulturrådet til å leie inn arkivfaglig kompetanse som kunne utarbeide en overordnet plan for videre organisering av Dansearkivet (arkivsamlingsene i Danseinformasjonen). Kartleggingen som ble gjennomført av CIBER (Danseinformasjonen 2014), viser at for å kunne samle alt historisk materiale i én database med en publiseringsløsning må følgende tre tiltak iverksettes:

- Det innsamlede materiale må sikres fysisk og logisk.
- Arbeidet med å utvikle forestillingsbasen må slutføres.
- Mottak og aktiv innhenting av historisk materiale må videreføres.

Ifølge kartleggingen fremstår fortsatt planlagt bruk og utvikling av dagens forestillingsbase som det mest rasjonelle valget for Danseinformasjonen. Kalenderfunksjonen i forestillingsbasen er foreløpig begrenset til å klikke på spesifikk dato, eller valg som kommende uke, kommende måned, neste 6 måneder. Det mangler et ferdig utviklet brukergrensesnitt som inkluderer alle de innmattede dataene. Når dette implementeres, vil alle data bli søkbare. Brukere vil da kunne søke i alt materiale, for eksempel en kunstners skapende virksomhet, produksjoner, intervjuer, arkivmateriale med mer. På sikt vil innholdet kunne leveres til Arkivportalen og eventuelle andre innholdssteder slik som Europeana.¹¹

Kartleggingen påpeker at ingen av database-systemene som tilbys til offentlig bruk i dag, har tilfredsstillende løsning for registrering av tidsbaserte data og relatering av dette til objekt-/gjenstandsbaserte data, og heller ikke for formidling av slikt innhold i brukervennlig og hensiktsmessig format mot publikum på nettet.

De innsamlede papirarkivene (dokumenter og foto) som ikke allerede er digitalisert, må skannes eller avfotograferes. Arkivet omfatter en del film-, lyd- og videoopptak som kun finnes på eldre medier av eldre typer. Disse opptakene må også digitaliseres for å sikre innholdet og at de forblir lesbare. Det digitaliserte materialet må mates inn i forestillingsbasen.

Det innsamlede materialet må katalogiseres og ordnes. Da vil man få en presis oversikt over

arkivene, og materialet vil bli lettere tilgjengelig for forskning og formidling. Katalogisering er også nødvendig for overføring til et arkivdepot. For å kunne avlevere forestillingsbasen til depotinstitusjon er det nødvendig å bygge ut funksjonaliteten i systemet.

Danseinformasjonen ønsker at en egnet depotinstitusjon overtar ansvaret for materialet etter at de selv har utført digitalisering og tilgjengeliggjøring gjennom forestillingsbasen. Danseinformasjonen ønsker selv å ha ansvaret for materialet frem til det er blitt digitalisert, ettersom Danseinformasjonen skal bruke materialet i sin formidlingsvirksomhet. Det er viktig for Danseinformasjonen at arkivene de samler inn, knyttes til innholdet i forestillingsbasen, fordi dokumentasjonen om aktiviteter i dansekunstheltet må ses samlet.

4.8 Vurderinger av det innsamlede materialet

De vi har intervjuet om prosjektet, mener at prosjektet har kommet langt når det gjelder å samle informasjon om dansehistorie som ellers kunne ha forvitret. For å gi muligheter til å forske på dansefeltet har denne dokumentasjonen vært svært viktig. Det blir også påpekt at man har fått gjort mye med lite midler. Det har vært viktig at noen tok ansvar for å samle dette materialet. Innsamlingen vurderes som vesentlig for å få kunnskap om utviklingen på dansefeltet. Det påpekes at det frie feltet innenfor dansekunst er stort sammenlignet med institusjonsfeltet, og for å forstå utviklingen innen dansekunst er det essensielt å inkludere dette feltet.

Det er ikke tvil om at hvis man er interessert i dans, er dette arbeidet helt uvurderlig. Ettersom så mye av dansen ikke er institusjonalisert, er man helt avhengig av å gå til enkeltkunstnere. Jeg er forundret over at de ikke fikk mer støtte, når det var så lite fra før.

Jeg mener at prosjektet har bidratt til å øke interessen for dansehistorie. Når K skriver om det, er det et eksempel. Det har vært en tydeliggjøring og bevisstgjøring på feltet.

De har fått inn masse materiale. Det har nok blitt større enn det de forutså, og kanskje for stort sett i forhold til de midler og lokaler som Danseinformasjonen har.

Jeg synes de har fått til mye med såpass lite midler. Totalt intervjuer og innsamlet materiale. Som

¹¹ Dette kan gjøres ved eksport fra eget system, eller eventuelt ved oppsett av f.eks. XML-tjeneste når innholdsstedens teknologi legger til rette for å motta dette.

forsker ser jeg verdien av dette. Men det er vanskelig å vurdere helheten av prosjektet, tilgjengeliggjøring, dokumentasjon og formidling. Særlig fordi Danseinformasjonen ikke selv opplever at dette er ferdigstilt.

Når det gjelder danseforestillinger har det vært lite som er beholdt av informasjon om hvilke verker som er satt opp og fremført. Men det har vært mye informasjon som har befunnet seg privat hos folk.

I vurderingen av materialet blir det påpekt at det ofte er lite kjennskap til koreografer og verk bak danseforestillinger. Dette er en type kunnskap som har blitt synliggjort gjennom historieprosjektet.

Flere nevner at prosjektet har gitt nye dansekunstnere mulighet til å se at dagens danse miljø har oppstått som følge av tidligere danseres og koreografers arbeid.

Dansemiljøet er stort i dag, men det har manglet en slags forståelse av at det har vært mange grupper tidligere som de står på skuldrene av, og hvor viktige de var for den senere utviklingen. Prosjektet har bidratt med å gi dette.

Blant intervjuobjektene påpekes behovet for å dokumentere dansehistorien uavhengig av hvilke resultater det vil gi med hensyn til overordnede mål om økt interesse for dansekunst som fag:

Jeg synes det er en viktig oppgave for en nasjon. Det er helt nødvendig å dokumentere historien, uavhengig av hvilke resultater dette vi gi med hensyn til interesse og statusheving.

Enkelte kritiske kommentarer til prosjektet dreier seg blant annet om at det som er kommet inn til arkivet, er veldig tilfeldig, og at det har vært avhengig av hva folk har lyst til å gi, og at de har hørt om prosjektet. Enkelte påpeker også at det hadde vært nyttig å ha mer dansevitenskapelig kompetanse i prosjektet; det kunne hatt betydning for utforming av intervjuene.

De historiske arkivene har fått stor betydning. Danseinformasjonens ansatte uttrykker at prosjektet vil få stor betydning for Danseinformasjonens formidlingsvirksomhet, og har bidratt til å gi Danseinformasjonen mer selvtillit som organisasjon. Daglig leder ved Danseinformasjonen opplever at det har vært et fint prosjekt å jobbe med fordi det har vært så etterlengtet både blant kunstnere og akademikere, men understreker at det har vært svært vanskelig å få tilstrekkelige midler.

Bruk av arkivmaterialet

Det har vært et mål at prosjektet skulle generere artikler, masteroppgaver og avhandlinger. Enkelte studenter og forskere har brukt arkivet i sitt arbeid. Men vårt inntrykk er at bruken foreløpig er begrenset. Det kan både ha sammenheng med manglende tilgjengelighet og at det ikke er tilstrekkelig kjennskap til arkivet. For å bruke arkivet har man måttet sitte i Danseinformasjonens lokaler. Arkivene er heller ikke ferdig ordnet og katalogisert. Det gjør at brukerne er avhengig av hjelp fra Danseinformasjonen for å orientere seg i materialet.

Mange av intervjuene er lagt ut på Vimeo, og det er mulig å få tilgang til disse via internett gjennom å få adgang til innlogging fra Danseinformasjonen. Denne informasjonen har ikke vært publisert. Enkelte har fått anledning når de har spurt. Danseinformasjonen planlegger å publisere et utvalg (40) av filmene på sin nettside i desember 2014.

Intervjuene er i noen tilfeller brukt på ph.d.- og masternivå, og av noen journalister som har vært opptatt av spesifikke kunstnere. I tillegg til akademikere og journalister har kunstnere som er opptatt av historie, fått tilgang til materialet. Danseinformasjonen har flere eksempler på kunstnere som har brukt Dansearkivet til research i utformingen av nye verk. Eksempler på dette er oppsetningene *Near. Far. Wherever you are* med The Line, spilt på Dansens Hus i april 2013 og mai 2014, *Stormen 2013*, vist i samarbeid med Henie-Onstad Kunstsenter, *Roman Dance History/Aufbruch und Tradition: A contemporary modern classic*, vist på Dramatikkens Hus i 2011, og *Av historisk grunn* som har premiere høsten 2015.

Enkelte av de vi intervjuet, har brukt arkivmaterialet i egen forskning:

Jeg har hatt tilgang og brukt mye av materialet, jeg har visst at det er der. Det meste er tilgjengelig, men du må dit (Danseinformasjonen), de har dvd-er med guider og loggføring. Hvis du kunne komme inn i materialet med et tastetrykk, hadde det vært lettere å bruke, selvfølgelig. Men digitalisering koster penger og er tidkrevende.

I forbindelse med doktorgraden har jeg brukt mye av dette innsamlede materiale. Intervjuene gir kontekst. Jeg ville gjerne vært masterstudent nå, hadde vært kjempespennende.

Loggføringen av intervjuene er veldig god, viser høydepunkter. Det er skannet inn mye annet materiale, men jeg kjenner ikke så godt til hvordan det er katalogisert.

4.9 Samarbeid med Sceneweb

I oppstartsfasen var det flere møter mellom de ansvarlige for Sceneweb og Danseinformasjonen der mulige samarbeidsmåter ble vurdert. Vi forstår det slik at Sceneweb var interessert i å kjøpe seg inn i Danseinformasjonens databaseløsning, men vurderte det til å være for sårbart, blant annet fordi leverandør var et enkeltmannsforetak. Senere vurderte Danseinformasjonen Scenewebs løsning. Det ble vurdert som for kostbart å kjøpe seg inn i den. Det ville i tillegg kreve en del tilpasninger for å få den funksjonaliteten Danseinformasjonen ønsket. Forestillingsbasen er en kalender, Sceneweb har kun premieredatoer, ikke øvrige spilledatoer eller informasjon «om» forestillingen. Dansearkivet skal inkludere innsamlet arkivmateriale, intervjuer og aktiviteter. Denne funksjonaliteten har ikke Sceneweb, slik Danseinformasjonen oppfatter det.

En forskjell mellom de to samlingene er at Sceneweb i større grad koordinerer eksisterende arkiver fordi det finnes så mye eksisterende arkivmateriale på teatersiden. Dansehistorieprosjektet har i større grad handlet om å samle inn materiale fra individer og produsere arkivmateriale i form av intervjuer.

Danseinformasjonen og Sceneweb har ulike utgangspunkt og ulikt mandat når det gjelder innsamling og distribusjon av sine data. Danseinformasjonen har to hovedoppgaver:

- Innsamling av aktuell informasjon fra aktive norske kompanier og dansekunstnere for å kunne gi en dagsaktuell og komplett oversikt over aktiviteter i det profesjonelle danse-kunstfeltet, både i Norge og utlandet.
- Innsamling til og registrering i det dansehistoriske arkivet, og tilgjengeliggjøring av dette.

Danseinformasjonens virksomhet må forstås i lys av at Danseinformasjonen arbeider for at dans skal bli vurdert som et eget fag, en egen selvstendig kunstart som skal vurderes i relasjon til egen utvikling, ikke bare som en sjanger i scenekunstfeltet.

Danseinformasjonen og Sceneweb har hatt møter for å hindre dobbeltregistrering av informasjon, og for å sikre at databasene er kompatible og skal kunne kommunisere. Det har også vært diskutert ulike samarbeidsformer, blant annet er det vurdert å ha en felles nettportal mot publikum, med tilgang til data fra begge løsninger. Prosjektene har også utvekslet erfaringer og avgjørelser vedrørende autoritetsdata slik som målgrupper, sjangerinndeling, person-, kompani- og spillestedstabeller.

Videre muligheter for samarbeid

Datamodellene deler mange fellestrekk. Danseinformasjonen uttrykker at det er mulig at Danseinformasjonen og Sceneweb på sikt kan bruke samme databaseløsning, men det er usikkert om dette er hensiktsmessig med tanke på tidsperspektiv, ressursbruk og kostnader. En av de mest åpenbare gevinstene – og utfordringene – er å få felles autoritetslister for personer/scenekunstnere, kompanier og spillesteder/scener. Danseinformasjonen er opptatt av at dersom Sceneweb og Danseinformasjonen skal ha en felles databaseløsning, er det viktig at det er mulig å hente ut og presentere data både per institusjon og samlet, og alle behov for spesialisert registrering og visning av data må ivaretas.

Danseinformasjonen mener at en felles databaseløsning forutsetter at det beste fra begge løsninger må tas i bruk, både med tanke på datamodell, teknologisk infrastruktur, grensesnitt for registrering og grensesnitt mot publikum, samt løsninger for god og sikker arkivering av digitalt materiale. Dette innebærer at datamodellene må sammenlignes i detalj for å kartlegge potensialet for eventuell felles løsning, og fordrer full åpenhet om datamodeller og teknisk infrastruktur.

4.10 Drøfting av måloppnåelse i prosjektet

Gjennom historieprosjektet har Danseinformasjonen lyktes i å dokumentere det frie feltet innen dansekunst på en måte som ikke er gjort tidligere. Dansekunst etterlater seg lite skriftlig dokumentasjon; å ha intervjuer med tidligere dansekunstnere har derfor gitt et vesentlig bidrag til norsk dansehistorie. Det innsamlede materialet gir nye muligheter for forskning og kunnskapsproduksjon.

I dansehistorieprosjektet ble det lagt vekt på å utforme et digitalt arkiv basert på nasjonale standarder for arkivsystem. I oppstartfasen ble det lagt et betydelig arbeid i å kartlegge teknologiske løsninger for digitalisering og tilgjengeliggjøring i en database.

Danseinformasjonen har ikke hatt tilstrekkelige midler til å ferdigstille prosjektet slik det var planlagt. Det gjenstår noe arbeid for å ferdigstille databaseløsningen slik at den får et brukergrensesnitt som inneholder det innsamlede materialet. Mye av materialet er ikke ordnet, katalogisert eller digitalisert. Ved implementering av brukergrensesnittet vil brukere kunne søke i alt materiale i en kunstners skapende virksomhet, produksjoner, intervjuer, arkivmateriale med

mer. Frem til i dag har brukere av arkivet måttet komme til Danseinformasjons lokaler.

Bruken av arkivet så langt har vært begrenset. De av våre informanter som har brukt arkivet i studie- og forskningssammenheng, er imidlertid svært fornøyde med arkivet. Dansearkivet har også vært brukt av journalister som skriver om dansehistorie, og det har vært brukt av yngre kunstnere i oppsetting av nye verk. Begrenset bruk av arkivet har til dels sammenheng med begrenset tilgjengelighet til materialet. Det er dessuten behov for ytterligere formidling om arkivet, og hvordan samlingen kan brukes. For å stimulere til *forskning* på dansekunst kan det være hensiktsmessig at Danseinformasjonen har mer samarbeid med Institutt for dansevitenskap ved NTNU.

Planene for det digitale arkivet var ambisiøse, og krevde en arkivfaglig og datateknisk kompetanse som prosjektet bare hadde i startfasen. Prosjektet slik det ble planlagt, krevde en bred kompetanse som ikke var mulig å sørge for med begrensede midler. Vi forstår det slik at fra et arkivfaglig ståsted har Danseinformasjons tilnærming vært fornuftig og i tråd med de anbefalinger som er gitt. Prosjektet omfatter materiale som er godt kartlagt og registrert. Prosjektet har hatt et klart blikk på det arkivfaglige, men ikke vært i stand til å fullføre prosjektet.

Å bruke arkivsystemet ASTA er i tråd med anbefalinger fra Kulturrådet ved seksjon for kulturvern, inkludering og digital utvikling. ASTA mangler en god løsning for å koble sammen tradisjonelt arkivmateriale og audiovisuelt mate-

riale. Særegent for dans er at det kun er video (audiovisuelt materiale) som er i nærheten av å dokumentere kunstarten. Vi forstår det slik at den databaseløsningen som er valgt, er hensiktsmessig for å løse dette.

Arkivfaglige vurderinger påpeker at det er interessant at arkivbevaring kombineres med aktivt dokumentasjonsarbeid. Utøvere av dansekunst på det frie feltet omfattes av enkeltkunstnere og mindre grupper som i begrenset grad dokumenterer sin virksomhet. Den registreringen som skjer i Danseinformasjons database, er en måte å sikre en form for dokumentasjon av aktivitet som ellers ikke ville blitt dokumentert.

Prosjektet viser at det er vanskelig for en virksomhet som ikke er en arkivinstitusjon, å få tilstrekkelige midler til å drive dokumentasjonsarbeid. Danseinformasjonen har fått midler til å dokumentere dansekunst i en gitt periode, men har ikke hatt tilstrekkelige midler til å sørge for at dokumentasjonen er tilgjengelig, og for å sikre at materiale kan digitaliseres slik at det ikke er forgjengelig.

Danseinformasjonen ønsker å inngå en avtale med Riksarkivet eller Nasjonalbiblioteket om å overta ansvaret for arkivmaterialet. Det er viktig å få en slik avtale på plass slik at materialet sikres. Depotinstitusjonen bør i tillegg yte arkivfaglig bistand til Danseinformasjonen.

Dersom det er et mål for offentlige myndigheter å dokumentere dansekunst i det frie feltet, er det viktig at midlene som blir gitt til dette arbeidet, er tilstrekkelige.

Referanseliste

- Bråthen, Torkel Rønold. 2008. *Dansehistorisk dokumentasjonsprosjekt, arbeids- og metodedokument*. Oslo. *Dans i hele landet, status utfordringer og strategier for videre utvikling av profesjonell dans i Norge 2012–2015*. Kulturdepartementet. Oslo.
- Danseinformasjonen. 2014. *Kartlegging av Dansearkivet*.
- Engels, Robert H.P. 2010. *Åpen og samordnet tilgang til kulturarven. Anbefalinger for en vellykket tilstedeværelse i den digitale kulturelle verden*. ABB-skrift 66. Oslo.
- Fieldseth, Melanie. (under utgivelse). *Fri scenekunst i praksis. Utviklingen av fri scenekunst i Norge på 2000-tallet*. Kulturrådets rapportserie. Oslo.
- Hylland, Ole Marius; Mangset, Per og Kleppe, Bård. 2010. *Frihet og forutsigbarhet, en evaluering av basisfinansieringsordningen for fri scenekunst*. Kulturrådets rapportserie. Oslo.
- Lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk.
- Pape, Sidsel. 2014. «Alene i dansemiljøet», Scenekunst.no
- St.meld. nr. 32 (2007–2008) *Bak kulissene*.
- St.meld. nr. 24 (2008–2009) *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv*.
- Vestli, Håkon Bjørge. 2007. *Norwegian Repertoire Databases for Performing Arts – What and Why*. Master Thesis. Department of Journalism, Library and Information Science. Høyskolen i Oslo og Akershus.